Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 151. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 151. XI

КОНҐРЕС ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ

АЛЕ ГОСПОДАРСЬКА ДОПОМОГА МАЄ ЗАКІНЧИТИСЯ 30 ЧЕРВНЯ 1955 РОКУ

Вашинґтон. — Спільна комісія, складена з представників Сенату й Палати Репрезентантів погодилася на те, щоб не визначати дати, коли мала б закінчитися американська військова допомога закордонним державам. Конґрес зробив це на виразне домагання уряду, який твердив, що визначення реченця для закінчення військової американської допомоги закордонові — могли б американські союзники вважати, що після цього реченця ЗДА залишають цікавитися Европою. В законопроєкті, що його був прийняв Сенат, було часове обмеження для військової допомоги, яка мала б була скінчитися 30 червня 1955 р. Але спільна конґресова комісія вирішила затримати часове обмеження для господарської допомоги закордонові, яка, згідно з законом повинна закінчитися 30 червня 1955 року, після чого ще буде один „ліквідаційний" рік, в якому продовжуватиметься господарська американська допомога чужим країнам. Але комісія додала й тут обмеження такого змісту: „хіба, що Адміністрація Закордонних Операцій закінчиться вчасніше". Голова комісії сенатор Алексендер Вайлі закінчив наради такими словами: „Ми можемо передбачати, що військова допомога буде продовжуватися, але господарська таки закінчиться". Тому, що технічна допомога, так званий Четвертий пункт, має продовжуватися і після 30 червня 1955 року, то її перебере від Адміністрації Закордонних Операцій державний департамент. Закордонна допомога закордонові виносить 3,054,568,000 долярів. В законопроєкті призначається 1,200,000,000 долярів на важку зброю, таку, як танки, гармати і літаки, і комісія вирішила, щоб цю суму устійнили члени штабу. Комісія вирішила, щоб на закуп для закордону надвишки сільськогосподарських продуктів визначити тільки 350 мільйонів, хоч Палата Репрезентантів призначала на цю ціль аж 500 мільйонів долярів. Інші зміни, пороблені на спільній конґресовій комісії, відносяться більше до стилізації, як до речевих видатків.

Ніксон іменував комісію для справи МекКарті

Вашинґтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон займенував шостичленну комісію, яка має прослідити справу сенатора Джозефа МекКарті. Номінація членів цієї комісії була тільки формальною, бо в дійсності їх визначили, після довгих торгів, партійні проводи. На членів цієї комісії не могли бути призначені ті сенатори, які досі активно виступали за або проти сенатора з Висконсіну. Комісія складається з таких трьох республіканських сенаторів: Артур В. Воткінс, Френк Карлсон і Френсіс Кейс. Демократичні члени комісії такі: Едвін С. Джансон, Джан С. Стенніс і Сем Дж. Ервін. Ця комісія відбула перше своє засідання під проводом віце-президента Ніксона, але воно тривало коротко, і на ньому навіть не вибрали голови комісії, тільки вирішено, що найближче засідання відбудеться н а й б л и ж чого дня. Сенатор МекКарті запропонував, щоб ця комісія зараз його переслухала, щоб він міг скласти плян праці для своєї Сенатської Слідчої Підкомісії, яку він очолює. Але комісія в першому дні своєї праці нікого не переслухувала. Провідник демократичної сенатської меншости заявив, що вибрані демократичні члени комісії — це „люди, які є „символом патріотизму, гідности і правничої вдачі".

Понад 20 більйонів долярів видано на будівельну програму

Вашинґтон. — Представник уряду повідомив, що в липні цього року видано на нові будови 3,513,000,000 долярів, і це надає темп успішній економіці країни. Разом в сімох перших місяцях цього року видано на будови 20,135,000,000 долярів, — на 558 мільйонів більше як в тих самих місяцях минулого року. Про економічний успіх свідчить також високий прибуток, який в перших шістьох місяцях, в річній пропорції, виносив 285,400,000,000 долярів, коло 700,000,000 долярів більше від прибутку в другій половині минулого року, хоч і на цю саму суму менше, якщо порівнювати цьогорічний прибуток із першою половиною минулого року. Вартість проданих товарів зросла в червні цього року на 2,265,000,000 долярів і становила 48,300,000,000 долярів. Поінформовані кола твердять, що числа затруднених і безробітних в липні були майже такі самі, як в червні цього року. В будівельному промислі цього року видно більший рух, як в попередньому.

В АМЕРИЦІ

● **Палата Репрезентантів** одноодушно прийняла закон про надання права на постійне перебування в ЗДА доньці першого чеського президента Томи Масарика — Алісії Масарик. Подібний законопроєкт прийняв уже Сенат. Алісія Масарик має 75 років, прибула до ЗДА чотири роки тому і живе в Ню Йорку.

● **Вояк Дж. Дейвід Шайн,** знаний із конфлікту МекКарті — Стівенс, продав один із своїх сімох готелів в Олбані, Н. Й., за „багато мільйонів". Цей готель купила „Готелева Корпорація Шайн" 1945 року за 1,237,000 долярів.

● **Федеральний окружний** прокуратор в Денвері, Донелд Е. Келлі, повідомив, що процес арештованих недавно комуністів відбудеться цієї осени. Їм загрожує 5-річна кара тюрми і грошова кара в сумі 10,000 долярів. Арештовані: Артур Бері, його жінка Анна, Гаролд Цепелін, Луїс М. Джансон, Джозеф Щеррер і його жінка Мея та Патриція Бляв.

● **Палата Репрезентантів** прийняла законопроєкт про підвищення пенсії ветеранам на 5 відсотків. Цю підвишку дістануть 544,000 ветеранів та 399,100 членів їхніх родин.

● **Окружний Директор Уряду** Імміграції і Натуралізації в Ню Йорку, Едвард Дж. Шонессі, прихильно вирішив справу азилю для Марії Кріжанової, яка прибула до цієї країни 1948 року, як служниця чеського дипломата д-ра Івана Керна, який „вибрав свободу" і просив права азилю в ЗДА. Азиль для неї має признати Конґрес.

● **Англійсько - ґвінейська** поліція під час облави сконфіскувала масу комуністичної літератури в Демерарі і Бербісі. Поліція робила ревізії і на цукрових плянтаціях, бо дістала вістку, що там організується бомбовий замах під час кінських перегонів.

● **Митні урядовці** в Ню Йорку при допомозі променів Рентґена викрили в дерев'яній скрині самоцвіти вартости 200,000 долярів, за які їхні власники, що прибули з Бельгії, не хотіли платити мита в висоті 20,000 долярів. Арештовані: Дейвід Кляпгольц, його жінка Павля, Шулім Каннер і Дібора Мюллер.

● **Палата Репрезентантів** прийняла законопроєкт, згідно з яким платитимуть відшкодування тим американським воєнно-полоненим і цивільним інтернованим, які досі не мали на це права.

ІМІҐРАЦІЙНІ ВЛАСТІ ПОТВЕРДЖУЮТЬ ЗАКОННІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТИ В НАТУРАЛІЗАЦІЙНИХ ДОКУМЕНТАХ

Клопоти з українською національністю в офіціяльних американських документах майже такі давні, як українська іміґрація до цієї країни. В американському правному понятті національність рівнозначна з державною приналежністю, і українці, хоч мали тут великі організації, проявляли велику активність і давали великий вклад у розбудову цієї країни, в урядових документах завжди фіґурували як особи тих націй, що окупували частини тої української території, з якої вони походили: поляки, москалі, чехи чи румуни, а раніше австрійці. Вже в хроніках з-перед першої світової війни подибується згадки про боротьбу українців за їхню національну назву в американських урядових документах, але ця боротьба тільки в поодиноких випадках мала успіх. Бували випадки, що поодинокі українські кандидати на натуралізованих американських громадян повертали або цілими роками відмовлялись прийняти громадянські папери, в яких їхню національну назву утотожнювано з назвою окупанта їхньої країни, але всі ці зусилля добитись права громадянства не тільки для себе, але також і для своєї національної назви щойно в останніх роках дали позитивний результат, коли іміґраційні власті, — у великій мірі завдяки стараниям Злученого Українського Американського Допомогового Комітету та Українського Конґресового Комітету і відповідній поставі нових кандидатів на громадян, — дали свою згоду, щоб в офіціяльних натуралізаційних документах вписувати правильну українську національність. В цій справі були — як запевнювано — вислані відповідні інструкції до окружних відділів Іміґраційної і Натуралізаційної Служби. Проте, консервативні урядовці тієї Служби, виходило б, не завжди тими інструкціями керувались і в поодиноких випадках робили давні трудноші щодо вписування української національности в урядових документах, що знову довело до інтервенції збоку представника Українського Народного Союзу і хоч ця інтервенція мала льокальний характер, проте вона допомогла вияснити справу в крайовому маштабі. Внизу подаємо дослівний переклад вістки, що появилася на цю тему в „Рачестер Демократ енд Кронікл" з 28-го липня ц. р. Рівночасно в сьогоднішньому англомовному „Українському Тижневику" (Юкрейнієн Віклі) передруковуємо дослівний англійський текст тієї вістки та подаємо її джерело, щоб наші читачі могли собі цей вирізок зберегти та в потребі використати як арґумент перед службовцем Іміґраційно-Натуралізаційної Служби, коли б він в тій справі не був поінформований. Вістка, подана з Вашинґтону і датована 27-го липня, в дослівному перекладі звучить:

„Українці, які бажають стати громадянами, можуть тепер подати свою національність як „українську" без спротиву збоку Іміґраційної і Натуралізаційної Служби З'єдинених Держав. Такого розпорядження добився сьогодні від комішенера іміґрації Джозефа М. Свінґа конґресмен Кеннет Б. Кітінґ (республіканець нюйоркського стейту) з Рочестер. Кітінґ діяв, одержавши зажалення від Василя Поповича, секретаря рочестерського відділу Українського Народного Союзу, 870 Вілкіс Ст. Попович жалівся, що натуралізаційні службовці обстоюють, щоб українці прибирали національність одного з окупантів України: Польщі, Росії чи Австрії. Свінґ заявив, що його репрезентанти на місцях були поінформовані, що українці „для квотових цілей" не вважаються за окрему націю. Проте він додав: „Якщо аплікант для натуралізації висловить бажання визначити свою національність як українську, ця Служба не ставитиме перешкод".

МекКарті хвалить Стівенса за звільнення Анні Лі Мосс

Вашинґтон. — Сенатор Джозеф МекКарті похвалив секретаря армії Роберта Т. Стівенса за те, що армія звільнила з праці Анні Лі Мосс, заявивши їй, що в справі її льояльности до уряду ЗДА ведеться слідство. „Це є добрий і здоровий знак, сказає МекКарті, що вони загострюють вимоги щодо льояльности своїх працівників, і за це належиться признання Бобові Стівенсові". Сенатор МекКарті був першим, хто ще в лютому цього року викрив, що 48-річна Анні Лі Мосс була, а може ще й є „активною членкинею комуністичної партії". Після того армія звільнила її з праці, але вона під присягою заявила, що не була і не є комуністкою, і її знову прийнято до праці. Тепер їй заявлено, що в її справі знайдено нові докази, і тому її звільняється, а вона може просити про переслухання впродовж найближчих 30 днів. Демократичний сенатор Стюарт Саймінґтон заявив у місяці лютому, що він постарається для неї працю, якщо армія її не затруднить. Тепер Саймінґтон відмовився дати вияснення в цій справі.

Горить горілка . . .

В заведеннях Американської Дестиляційної Компанії в Пекіні, Ілиной, трапилась експльозія внаслідок якої вибухла пожежа, що досі знищила понад 100,000 барилок горілки. Щонайменше одна особа була вбита, сім осіб пропало а 23 було поранених. Загальну шкоду обраховують досі на 6,000,000 долярів. — На фото: фрагмент знищеного експльозією будинку на тлі пожежі.

ПРЕДСТАВНИКИ ОУН ПОВЕРНУЛИСЬ ДО В.О. УНРАДИ

ІНЖ. Д. АНДРІЄВСЬКИЙ ПЕРЕБРАВ РЕСОРТ ЗОВНІШНІХ СПРАВ

Приватним шляхом повідомляють з Мюнхену, що в дні 30-го липня прийшло там до реорганізації Виконного Органу Української Національної Ради та полагодження кризи, яка була постала внаслідок виходу з Виконного Органу представників УНДС. Виконний Орган УНРади зреформовано, звівши його до п'ятьох осіб, при чому інж. Дмитро Андрієвський, представник Організації Українських Націоналістів (під проводом полк. А. Мельника) повернувся знову до ВО та перебрав ресорт зовнішніх справ. Представники ОУН від довшого часу становили опозицію в рямках УНРади, не беручи участи в її Виконному Органі. Інж. Д. Андрієвський перебрав ресорт зовнішніх справ після виходу з ВО УНРади УНДС та резиґнації з посту керманича ресорту зовнішніх справ п. Миколи Лівицького. Новий склад Виконного Органу такий: п. Созонтів — голова, п. Довгаль — заст. голови і фінансові справи, інж. Андрієвський — зовнішні справи, д-р Хробак — внутрішні справи і п. Пігідо — преса та інформації.

Бунт німців проти реквізиції домів для вояків ЗДА

Бремергафен. — 5,000 портових робітників наспіли на поміч 80 німцям, які не хотіли опорожнити свої доми, давно вже зареквіровані для потреб американської армії. Річ ішла про 25 домів і їх мешканців в районі „Блінк" біля Бремергафену. Заколот набрав поважнішого характеру, коли мешканці тих домів і їх сусіди кинулись із вилами і колами на німецьких урядовців, які під охороною поліції хотіли перевести оцінку зареквірованих домів. Урядовці й кількох поліціянтів, що були з ними, від'їхали, але приїхали на другий день, цим разом уже силою коло 100 поліціянтів. Тим часом німцям з тієї оселі прийшли з допомогою коло 5,000 портових робітників. Це був найбільший протиамериканський „бунт" за весь час від кінця останньої війни — пишуть деякі часописи, тому, що настрої демонстрантів звертались своїм вістрям в першу чергу проти американців. Однак Бремергафен — це, як відомо, найбільший північно-німецький порт, що ним користується американське військове постачання і тому в тому місті є стільки американського війська та допоміжних сил, що їх ніде примістити. Американці вирішили збудувати додаткові мешкальні об'єкти на 558 помешкань, коштом $7,000,000.

Польський уряд протестує

Лондон. — Польський сателітський уряд передав Англії ноту протесту проти затримання англійцями в Каналі Мя Манш в останню суботу польського корабля „Домбровскі", зревідування його 120 англійськими поліціянтами й забрання на англійський острів 24-літнього Антонія Клімовіча, що їхав на кораблі „зайцем". Водночас польська нота домагається покарати тих поліціянтів, які потурбували декого з членів залоги, що ставили спротив, і сплатити відшкодування за матеріяльні витрати. Під цими втратами треба розуміти затримання корабля в його подорожі і шкоди на самому кораблі, як, напр., виламані двері до каюти, де комуністична залога тримала Клімовіча під ключем.

Перевірка льояльности в зах.-німецькому державному апараті

Бонн. — Вільна Демократична партія, друга щодо чисельности в партійній коаліції канцлера Аденауера, виступила з домаганням, щоб усі державні службовці в Західній Німеччині перейшли перевірку льояльности до своєї влади. Це домагання стоїть у зв'язку з втечею до комуністів Йона, шефа західньо-німецької служби безпеки. Внескодавці покликаються на систему конґресових комісій інвестиґації в ЗДА і поручають завести її в Західній Німеччині. Німецька преса повідомляє, що наступником Йона має стати генерал Ґелен, голова відділу розвідки в німецькому генеральному штабі на східньому фронті за останньої війни, який в Західній Німеччині створив був т. зв. організацію Ґелена інформаційно - розвідочного характеру.

Розлам серед азійських держав щодо участи в пакті безпеки

Джакарта, Індонезія. — Уряд Індонезії повідомив західних альянтів, що він не візьме участи в проєктованій конференції в справі пакту безпеки для країн південно-східньої Азії. Участь у такому пакті „не згоджувалась би з незалежною політикою держави у відношенні до холодної війни". Індонезія — сказано далі в повідомленні — є взагалі проти всяких військових пактів. Це становище Індонезії — говориться в газетних коментарях — було відоме західнім державам, а особливо ясно воно виявилося в минулому місяці, коли Індонезія запропонувала пакт неаґресії з комуністичним Китаєм, який заступив би південно-східній оборонний пакт, проти Китаю. Так само відмовно відповіла Індія: коли вона, мовляв, наділена тепер ролею керівника Невтральної Комісії в Індо-Китаї, то її участь в південно-східньому азійському пакті перешкоджала б у виконанні цієї місії. Зате прем'єр Пакістану Магомет Алі написав листа прем'єрові Цейльону Джанові Кателявалі, що Пакістан уважає за потрібне, щоб п'ять т. зв. Кольомбо-держав (Індія, Цейльон, Пакістан, Бурма й Індонезія) взяли участь у південно-східньому азійському пакті безпеки, при чому піддав думку, щоб конференція у цій справі відбулась на Цейльоні, а не на Маляях чи Філіппінах.

ПІДПИСАНО АНГЛО-ІРАНСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ НАФТИ

ЗГІДЛИВО ЗАКІНЧИВСЯ ЗАТЯЖНИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНФЛІКТ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ. — ПРЕЗИДЕНТ І ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ПІДКРЕСЛЮЮТЬ ВЕЛИКЕ ЗНАЧЕННЯ ПОРОЗУМІННЯ

Теґеран. — Гострий, поверх 3-літній конфлікт поміж Англією і Іраном у справі копалень нафти й великої рафінерії, власности Англо-Іранського Товариства, закінчився мирно підписанням угоди іранським урядом з одного боку і представництвом 8 найбільших у світі нафтових концернів з другого боку. За тією умовою Іран дістане найменше 420 мільйонів долярів з доходів із продажу нафти в найближчих трьох роках. — Іран заплатить тільки розмірно невеличку суму $ 70 мільйонів впродовж 10 років, як відшкодування Англо-Іранському Товариству за втрати, понесені тим Товариством після націоналізації копалень і рафінерії за уряду Моссадека у квітні 1951 року і за припинення добування нафти від того часу. Англо-Іранське Товариство, до цього часу єдиний власник всіх копалень нафти в Ірані і велетенської рафінерії в Абадані, втрачає 60% власности в користь 7 інших нафтових компаній — 5 американських, 1 англійського й 1 французького, які за те, створивши новий спільний концерн, виплачують Англо-Іранському Товариству, титулом закупна шерів, велетенську суму, про яку не говориться в офіційній умові, та яку проте часописи окреслюють на кругло пів мільярда долярів. Саме те нове товариство, зложене з 8 найбільших продуцентів нафти у світі, за вийнятком СССР, стало тепер контрагентом іранського уряду. В імені Ірану умову підписав іранський міністер фінансів д-р Аміні, а від імені спілки 8 нафтових компаній — Говард Пейдж, заступник Стандарт Ойл Компані в Ню Джерзі. Це порозуміння заключено на 25 років з передбаченням автоматичного трьохкратного його продовження на час по 5 років. Порозуміння не тільки включає назад Іран до спілки найбільших продуцентів нафти у світі, закінчує період важкої господарської кризи в Ірані й запевнює тій країні добробут, але закінчує одну важку міжнародну кризу, що від років тяжіла над Середнім Сходом і мала поганий вплив на всю міжнародну ситуацію. Тому ця теперішня злагода між Іраном і Англією промощує шлях для тісної політичної співпраці Ірану з Заходом з відповідним впливом на всі інші мусулманські країни Сходу. Тому й президент Айзенгавер вислав довшу депешу до іранського шаха, вітаючи його з корисним закінченням конфлікту і висловлюючи радість, що іранський нарід дістав тепер можливість дальшого гарного економічного й культурного розвитку. Державний секретар Дж. Ф. Доллес поґратулював депешою англійському міністрові Ідснові, а той у своїй відповіді підкреслив вдячність Англії за успішне посередництво З'єдинених Держав в тому затяжному конфлікті. Велику ролю в полагоді цієї справи відіграв однаково американський амбасадор в Теґерані — Гендерсон, як теж і син кол. президента Гувера, Гувер, мол., який є дорадником державного департаменту в нафтових справах і довгий час перебував або в Ірані, або в Лондоні. Англо-іранське порозуміння є великою перемогою англо-американської дипломатії і поважною політичною поразкою Москви. Говорить про те сам факт виміни сердечних телеграм поміж учорашніми ворогами — міністрами закордонних справ Англії й Ірану та свідомістю всіх зацікавлених сторін, що ЗДА вирішили допомогти в цій справі.

Погрожують арештувати поляків і чехів в Кореї

Сеул. — Начальник поліції в Південній Кореї заповів, що коли теперішнє слідство виявить, що члени Невтральної Комісії для нагляду за додержанням перемир'я в Кореї, поляки і чехи, дійсно займалися шпигунською роботою на терені Південної Кореї, то їх при найближчій нагоді арештують. Таємна поліція, мовляв, давно вже слідкувала за чехами й поляками з Невтральної Комісії, підозріваючи, що їх головна місія в Кореї — шпигунська робота на користь комуністів. Сама ж Невтральна Комісія оприлюднила, що демонстрації в Південній Кореї, на яких промовці домагалися виїзду з Кореї представників сателітських Польщі й Чехословаччини, „поставили під загрозу особисту безпеку членів Комісії".

В СВІТІ

● **Кльодін Колетт,** що її повне прізвище Сідоні Ґабрієль Кльодін Колетт Ґотьє - Вілляр де Жуванель Ґудеке, — одна з найчільніших і найбільш популярних сучасних французьких письменниць, померла в Парижі в 81 р. життя. Почала писати короткі оповідання за спонукою першого свого чоловіка, водночас видавця її творів, і — не вважаючи на великий успіх — писала так неохоче, що чоловік замикав її в кімнаті і випускав аж після написання нового твору, за що вона з ним розвелася. Була першою жінкою — президентом Академії Ґонкурів. В минулому році дістала, як друга жінка в історії Франції, велику стрічку Почесного Леґіону.

● **Генерал Християн де Кастрі**с, геройський оборонець фортеці Дієнбієнфу, перебуває в полоні у доброму здоров'ї, — повідомило комуністичне командування. Ця вістка з в'єтмінських військових кол прийшла у зв'язку з зацікавленням цією справою збоку французького прем'єра Мендеса-Франса. кандидатів на шпигунів, аґенти ворожих держав підходять насамперед до тих, які люблять чарку. П'яні люди вибалакують те, про що тверезі лише думають.

● **В Совєтському Союзі** суворо заборонено приймати частування горілкою від незнайомих. Такий наказ проголосило московське радіо, пояснюючи, що видано його у зв'язку з боротьбою з чужинецькою шпигунською акцією. Мовляв, шукаючи

● **Моріс Шевальє,** славний паризький пісенькар і фільмовий артист, дістав цими днями американську візу, після того, як три роки тому її відмовили йому. Тодішня відмова була мотивована тим, що Шевальє підписав був заклик стокгольмського „конґресу миру" і мав, буцімто, зв'язок з комунофільськими організаціями.

● **Американська армія** в Німеччині видала заборону жінкам, які є на допоміжній службі в армії, або є дружинами, чи батьками військовиків, ходити у літні місяці непристойно одягненими — в коротких штанцях, з голими плечима й раменами. У розпорядженні сказано: „Одяг, що його носять публічно деякі американські жінки, не є в доброму тоні". Далі докладно вияснюється, в якому вигляді не вільно показуватись на вулицях і на службі.

● **Конґрес для допомоги сліпим** відбувається в Парижі. Це перші загальні збори Світової Ради Допомоги Сліпим, що їх патронує американська фундація для сліпих. Конґрес займається питанням, як забезпечити мінімум добробуту і вдоволення сліпим у всьому світі.

● **Три американські вояки** загинули в автомобільній катастрофі недалеко Мюнхену, в Німеччині, коли авто, яким вони їхали, наскочило на придорожнє дерево. Один із убитих походив з Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	One year	$10.00
На три місяці	2.75	Six months	5.25
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕМИНУЧИЙ РОЗВИТОК

З'єдинені Держави Америки стали у проводі вільного світу, можнаб сказати, проти власної волі. Тоді, коли інші нації, як Німеччина, Англія, Франція і ін., на різних етапах своєї історії в тій або іншій формі намагалися „завоювати світ", і коли тепер червона Москва змагає до цієї мети найбільш брутальними і безпощадними методами й засобами, — Америка почала висуватись у провід вільного світу мимо своєї волі, мимо всіх доктрин Монро та ізоляціоністичних тенденцій. Провідне становище у вільному світі дав Америці неминучий історичний розвиток. Тоді, коли інші нації самі хотіли перебрати на себе таку місію, Америці її накинено. Але — раз так сталося — Америка від того важкого обов'язку не відхиляється і починає виконувати його з свідомістю повної відповідальности.

„Американська доба" діяметрально різниться від усіх дотеперішніх. Вона бо позначається тими найвищими ідеями волі й незалежности, тим „справедливим законом", що випливає із суті Америки, її постання, як нації, та повного заперечення нею того, що досі становило „доби" в історії: панування одних над іншими.

В останніх днях з офіційних джерел повідомлено, що З'єдинені Держави плянують відповідно „скапіталізувати" щораз наявніший і повніший провал колоніялізму. Поразка Франції в Індо-Китаї, заповіджена евакуація англійців з Суезу, новий розвиток в Азії й Африці, що неомильно веде до поступової, але повної ліквідації британського і французького колоніялізму, як історичних анахронізмів.

Америка, що сама була колонією і що перейшла всі етапи колоніяльного трагізму, а опісля, здобувши волю, піднеслася на найвищий рівень розвитку і добробуту, не могла не симпатизувати всім тим, що прагнули до волі. Вона їм не тільки симпатизувала, але й всіляко допомагала. Як колись Америка була пристановищем для всіх гноблених і кривджених одиниць та груп, так опісля вона цілком логічно стала надією та одушевленням для всіх гноблених і експлюатованих народів і націй.

Проте, увійшовши в комплекс міжнародної політики та в договірні союзи з іншими країнами, американська офіціяльна політика мала силою факту „зв'язані руки" і, хоч не резиґнувала із своїх ідей та принципів, все ж таки мусіла рахуватися із своїми зобов'язаннями та всілякими міжнародними комплікаціями, головно після того, як найбільша в історії рабовласницька аґресивно-імперіялістична система російського комунізму почала хитро використовувати націоналізми та визвольні рухи колоніяльних народів для своїх власних і найбільш ганебних колоніяльних цілей. Америка опинилась в такій ситуації, що, симпатизуючи антиколоніяльним змаганням індо-китайців чи арабів і натискаючи на Париж та Лондон, щоб вони йшли на уступки тим змаганням, рівночасно мусіла й частинно обороняти ті колоніялізми, де загрожувало, що на їх зміну може прийти ще гірша, комуністична рабовласницька система.

Однак ці комплікації могли цей неминучий історичний розвиток — повний упадок колоніялізму та поневолення й експлюатацію людини людиною чи народу народом — тільки дещо сповільнити, але не припинити. Англія, під сильним натиском Америки, вже дала приклади того, що вона розуміє неминучість такого розвитку, а тепер, діставши лекцію в Індо-Китаї, починає виявляти таке розуміння і Франція. Західній колоніялізм, у великій мірі завдяки Америці та її волелюбним ідеалам, уже догоряє на вогнищі історії. Вже завтра зможуть в Америці цитувати Джефферсона чи Пейна без побоювань вразити Англію чи Францію. Щойно тоді Америка та очолюваний нею вільний світ матимуть „розв'язані руки" і повну не тільки фізичну, але й моральну силу розправитись остаточно з московсько-большевицьким архиколоніянізмом.

Повідомлення з Вашинґтону про те, що державний департамент задумує капіталізувати провал колоніянізму для боротьби проти большевизму, дозволяє припускати, що і загальна американська визвольна політика у відношенні до поневолених Москвою народів матиме конкретніший та реальніший вигляд і зміст.

АМЕРИКАНСЬКІ НАСТРОЇ

В останньому тижні сталися дві замітні події, що кидають своєрідне світло на політичні настрої в З'єдинених Державах. Коли прийшла вістка, що американські літаки, обстріляні на Південно-Китайському морі, негайно відповіли стрілами й збили два комуно-китайські літаки в море, Конґрес, наче автоматично, не чекаючи окремих заяв від представників адміністрації та без попередніх нарад із державним секретарем, — поставився по стороні державного секретаріяту і військових чинників. Між сенатором Новлендом, лідером республіканської більшости в Сенаті, й сенатором Джансоном, лідером демократичної меншости, запанувала, наче на помах чудодійної палички, ідеальна гармонія: заяви обох цих керівних політиків взаємно покривались щодо букви і змісту на 100% і виявили повну одностайність у підході не тільки до самого інциденту, схвалюючи збройну відсіч американського летунства на комуністичну провокацію, — але й у підході до всіх можливих наслідків цієї події. Іншими словами, коли б комуністичний Китай, маючи за собою відповідно узгіднене рішення Москви, захотів був використати той інцидент для воєнної авантюри, вся американська політична верхівка й уся американська публічна опінія без найменшого вагання прийняли б комуністичний виклик. Тоді, в понеділок 26 липня ц. р., у Вашинґтоні був такий настрій, який вказував, що спровокований комуністами вибух третьої світової війни З'єдинені Держави сприйняли б з найбільшою рішучістю. Не було ані крихітки того критицизму, з яким акцію американського летунства супроти комуно-китайських літаків зустріли в Парижі й Лондоні, не було ані крихітки остраху, що ану ж та подія може привести до нових — мовою дипломатів — „ускладнень", чи просто до воєнних дій. Можна було тоді наявно перевірити, що протикомуністичні настрої в американському громадянстві є не сезоновою модою чи спонукою чуття, ресентименту, але вони випливають з політичного світогляду найширших мас, включно з верхівкою Капітолю та Білого Дому. Це був знаменитий пробний камінь американських настроїв: вибух генеральної розправи з комуністичним світом не буде повторенням Корейської війни. Тоді американський нарід рішення президента Трумана збройно зупинити комуністичну аґресію на Південну Корею зустрів також однодушною апробатою. Проте війна в Кореї не була популярна. Ця непопулярність наказала республіканському кандидатові в останніх президентських виборах обіцяти виборцям швидке закінчення війни, вона подиктувала йому, вже після його вибору, але перед перейняттям влади, полетіти до Кореї, щоб перевірити ситуацію на місці, врешті погодитись на компроміс, який, коштом американського престижу серед азійських народів і з моральною та територіяльною перемогою китайських комуністів, закінчував в Кореї війну. Бо цього хотіли американські маси. 26 липня ц. р. можна було переконатися, що загальна війна з комуністами була б в Америці надзвичайно популярна, — навіть у теперішній стадії, навіть без особливої пропаґандивної підготови виступами державних діячів і могутнім апаратом вільної преси, радіо і телевізії.

За кільна днів на спільному засіданні Палати Репрезентантів і Сенату виступив 79-літній президент Південної Кореї Синґман Рі з полум'яним актом обвинувачення проти червоного Китаю і червоної Росії і з конкретною порадою: виступити проти Пейпінґу війною і не боятися Москви, як китайського союзника, бо — мовляв — приступлення Москви до війни дасть Америці тільки нагоду знищити той центр смертельної загрози для всього світу. І американський Конґрес, ентузіястично привітавши появу Синґмана Рі на трибуні зустрів той його ясний і виразний заклик до війни з комуністами — глухою мовчанкою. На світлинах, проголошених у пресі й у „тижневій хроніці" в кіно можна було оглядати поважні, насуплені обличчя віце-президента Ніксона й спікера Палати Репрезентантів Мартіна, що сиділи на підвищенні зараз за спиною Синґмана Рі. Ніхто не підвівся з місця, ніхто не оплескував з захопленням відважного заклику старенького достойного гостя, не було найменших ознак ентузіязму й признання, що його слова знайшли радісний відгук в серцях і душах слухачів. Була мовчанка. А зараз потім в часописних і радієвих коментарях була зовсім недвозначна відповідь: Америка не хоче так званої превенційної війни, Америка не хоче і не буде провокувати большевиків на війну і не виступить перша проти них війною. Зате Америка відповість без вагання війною на напад комуністів.

У цих настроях трудно зорієнтуватись тим, що самі не живуть в З'єдинених Державах, і не придивляються уважно до американського життя. Переконані в американському квієтизмі і пацифізмі, кремлівські володарі зробили були помилку, натиснувши 25 червня 1950 року ґудзик, що розпочав інвазію на Південну Корею. Москва була тоді переконана, що ЗДА не будуть інтервеніювати. Але ж приємною несподіванкою для Москви було відкликання генерала МекАртура з становища головного командувача на Далекому Сході, формально — за самовільне проголошування неузгіднених з Вашинґтоном політичних заяв, фактично — за бажання вести стратегію Корейської війни так, щоб торощити комуністичний Китай, з ризиком війни також проти СССР. Нині знаємо всі, що відкинення Вашинґтоном пляну МекАртура було трагічною помилкою, яка довела до скріплення червоного Китаю, до посиленої комуно-китайської допомоги В'єтмінові і до злощасного висліду Женевської конференції, з дальшою постійною загрозою світового конфлікту, в гірших умовинах. Але тоді, в квітні 1951 року, широкі американські настрої безумовно йшли по тій лінії, по якій пішло рішення Трумана — відібрати командування МекАртурові.

Від того часу протикомуністичні настрої американського народу поглибились і скріпились. Поворот американських полонених з Північної Кореї поширив правду про комуністичне пекло. Появилась масова протикомуністична література, великі фільмові виробні випустили в світ цілу низку першорядних протикомуністичних фільмів. Поруч із поглибленням протикомуністичних настроїв в масах, в політичній площині, на терені Конґресу поведено цілу низку акцій, досі ще не закінчених, як характеру внутрішньо-крайового (законодавство для боротьби з комунізмом), так і закордонного (маніфестаційні акти супроти уярмлених народів, акція за пактом Оборонної Спільноти і пактом для Південної Азії, акція у Ґватемалі і ін.). Кілька років тому годі було б думати, щоб у Конґресі взагалі допустили когонебудь до виголошення такої промови, як її виголосив Синґман Рі. Така доктрина ще не має податливого психологічного ґрунту, але її вже вислухують. Американець не хоче війни, але американець щораз більше звикає до думки, що війна неминуча. І звідсіль вже один крок до думки, що чим швидше буде та неминуча війна, тим краще, бо тоді вона буде легшою.

ПАРИЗЬКІ ВРАЖЕННЯ

Коли переступаєте границю між Швайцарією і Францією, то зразу бачите різницю двох країн: в Швайцарії, що зберегла свою невтральність у двох світових війнах, ще живе „дух 19 століття", — стоять непорушно доми в стилі минулого віку, весь побут і ментальність населення лишилися незмінні. Спокій, чистота на вулицях і вияви загального добробуту помітні на кожному кроці. Ознакою швайцарської стабільности лишається „тверда валюта" — швайцарський франк. У Швайцарії ніхто на кордоні не питає чи маєте чужі гроші, бо швайцарський франк не боїться конкуренції чужих валют.

Франція відрізняється від Швайцарії насамперед зовнішнім виглядом. У Швайцарії доми побілені чи помальовані, як колись було на Великдень в Україні. У Франції на зовнішній вигляд домів ніхто не звертає уваги. Як у містах провінції, так і в самім Парижі приватні і державні будинки занедбані: стіни, давно не мальовані, облуплені, вкриті сажею. На вулицях валяється папір та всякі відпадки, і це не робить французьких міст приваблививми. Спостерігаючи людність міст у масі, завважуєте велике число виснажених, утомлених облич. Французи назагал невисокі на зріст, і американців та англійців, серед яких багато людей високих, легко відрізнити від місцевої людности.

Від середини минулого століття Франція має велику турботу: недостатній приріст населення. Війни, в яких згинули мільйони французів, ще більше загострили цю проблему. Після другої світової війни французький парлямент видав закон для забезпечення многодітних родин державною допомогою. Це дало добрі наслідки: робітники тепер не бояться рано женитися і мати дітей. Однак на перешкоді приростові людности стоїть низька оплата праці в промислових підприємствах і в державних установах. Платні ледве вистачає на прохарчування, і французи можуть тільки мріяти про заробітки, які є в Америці, в Англії та в скандинавських країнах. Низький рівень оплати праці у Франції дає ґрунт для комуністів: французька компартія найсильніша поміж іншими партіями цієї країни. Обіцяючи робітникам негайне поліпшення їх життя, після комуністичної революції, аґентура Москви вміє держати велику частину населення під своїм впливом. Поки не поліпшиться добробут трудових мас Франції, не можна сподіватися на занепад впливу комуністів у цій країні.

Франція, Европа, Африка

Уряд п. Мендеса-Франса сказав французам правду: війна в Індо-Китаї програна. В надії на замирення в Азії, французький уряд хоче тепер знормалізувати відносини у Північній Африці. Приклад азійських народів, які скинули або скидають опіку европейців, впливає на народи Північної Африки, що перебувають під владою Франції. Нелегке завдання — перейти від поліційного адміністрування цими провінціями з Парижу до автономного вільного правління. Уряд Мендеса-Франса перебуває „між молотом і ковалом": з одного боку — спротив північно-африканських самостійників, а з другого — натиск французьких колоністів у Північній Африці, які не хочуть розлучитися з своїми привілеями в тій країні. Проєкт уряду — дати широку автономію Тунізії — зустрічає опозицію як серед африканських самостійників, так і серед французьких колоністів.

В Парижі надіються знайти ключ для вирішення північно-африканських проблем і, здійснивши замирення, зосередити свою увагу на европейській політиці. Витрата французьких сил у колоніях послабила позицію Франції в Европі. Господарське відродження Західньої Німеччини веде за собою підсилення політичної позиції цієї країни в світі. Франція, після трьох воєн, які мусіла вести з Німеччиною протягом останніх 80 років, має оправданий страх перед сильною Німеччиною. Це примушує французів забувати про ще більшу небезпеку — російсько-большевицький імперіялізм.

Плян Европейської Оборонної Спілки (створення Европейської Армії з участю Франції, Німеччині, Італії та інших країн Західньої Европи) має на меті спинити московську аґресію і поставити сили Західньої Німеччини на службу обороні Европи, без небезпеки відродження німецького імперіялізму. Дня 6 серпня в паризькому парляменті починаються дебати в справі ратифікації Европейської Оборонної Спілки. У всіх партіях (окрім комуністичної, яка, звичайно, противиться всіми силами створенню Европейської Армії) є прихильники і противники Европейської Оборонної Спілки. Однак, здається, більшість Франції вибираючи між двома „лихами" — озброєння Німеччини в рамах Европейської Армії і включенням Німеччини в Північно-Атлантійську Договірну Організацію (NATO) — мусітиме визнати Европейську Армію за вигіднішу.

Уряд Мендеса Франса має плян господарських реформ для оздоровлення господарського життя Франції. Цей уряд хоче піддержувати ті підприємства, які можуть давати добрі вироби і недорого на ринок. Мендес не бажає охороняти тих підприємств, які зле оплачують працю робітників і ледве забезпечують убоге життя „патрона" (по-американському — „боса"). Уряд Мендеса зустріне, безперечно, сильну опозицію серед цих „патронів", які ждуть допомоги від держави для свого нерентабельного підприємства. Але для народного господарства Франції ця охорона нерентабельних підприємств коштом держави — великий тягар, який гальмує поступ і добробут нації.

„Російський Париж"

Париж був віддавна центром російської еміґрації — революційної і контрреволюційної. В 1944-45 роках тисячі російських білоґвардійців і їх синів та внуків виїхали із Франції „на родіну", як „совєтські патріоти". Цей „великий ісход" послабив російську білу еміґрацію в Парижі. Залишилися тут російські церкви, кладовища з надгробними пам'ятниками, але вже нема щоденної великої преси, політичних многолюдних сходин і дебат, по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРАЦЯ ДЛЯ ВИКОРІНЕННЯ ЗЛОЧИННОСТИ

З слідства над зловживанням кол. губернатора стейту Ню Джерзі, Пола Гофмана, який залишив у посмертних паперах лист до своєї родини з признанням про крадіжку з стейтових фондів 300,000 дол, не можна з певністю ствердити, як міг небіжчик вести незаконні маніпуляції цілими роками. А це тільки один випадок з численних злочинів і зловживань, про які сповіщає преса кожного дня.

Федеральне Слідче Бюро звітує, що різного роду злочини досягли під теперішню пору рекорду. На просторі З'єдинених Держав тяжкі злочини (убивства, напади, крадіжки авт) трапляються пересічно кожної півп'ята хвилини.

Крадіжки авт на шляхах виявляють напрям найновішого беззаконня, бо, як твердить поліція, ніколи давніше не перевожено автами стільки товарів, як тепер. Удень і вночі понад десять мільйонів вантажних авт знаходяться на шляхах ЗДА.

Про те, як фахові злочинці переводять свої операції, можна довідатися з таких звідомлень:

У Шікаґо поліційний радіо-патруль ввічливо спинився біля хідника на вулиці, щоб пропустити навантажене авто, яке саме виїздило з магазину харчових продуктів. Поліцаї не знали, що вантажне авто, яке вони пропустили, було наповнене краденою кавою, що її злодії вивозили як свою здобич. У Нюарку викрадено з замкненого ґаражу вантажне авто з телевізійними апаратами й електричними машинами до прання, вартістю 10.200 дол. У Лос Анджелесі, в Каліфорнії, злодії вкрали вантажне авто, залишене без догляду, з м'ясом, курятиною й яйцями, що мали бути завезені до Сан Дієґо. Бандити в Ґрінвіл, у стейті Савт Каролайна, спинили на шляху вантажне авто, з ткацькою пряжею, машинами і сиґаретами, вартістю 8,000 дол. Вони зв'язали водія, вкинули його в рів, а самі втекли з своєю здобиччю.

Федеральне Слідче Бюро повідомляє, що за скарбовий рік, що скінчився 30 червня, йому вдалося осягнути 645 судових присудів за крадіжки в міжстейтовім транспорті. Кари й відшкодування за ці крадіжки принесли суму 1,300,000 дол. У попередньому скарбовому році такі кари й відшкодування принесли 970,000 дол. Статистика Федерального Слідчого Бюра не дає повної картини злодійств, бо це бюро діє тільки тоді, коли його покличуть на допомогу.

Як ідуть крадіжки в інших ділянках, можна довідатися від аґенцій, які ведуть слідства в так званих „департаментових" крамницях. Напр., в одній з них викрито обкрадання крамниці самим торговельним помічником, що пильнував каси. Він складав в окремім пуделку один сірник на кожного доляра, якого не зареєстровував у касовій машині. Кожного дня ввечері, при обчислюванні стану каси, він брав для себе стільки долярів, скільки було сірників у коробці. Це дало йому за якийсь час 3,600 долярів, які не були зареєстровані машиною.

Крім нечесних працівників, у різних крамницях вчиняють крадіжки ще й самі покупці, особливо там, де є самообслуга. Це — злодії не фахові, а принагідні. „У нас злодіїв нема, самі люди крадуть" — як каже прислів'я. Такі „люди", накрали в департаментових крамницях товару на 1,1 відсотка з загальних чистих прибутків, які в минулому році становили 2,3 відсотка. Одна з таких крамниць продала в минулому році товарів загальною вартістю понад 50 мільйонів дол., а дефіцит у ній дійшов до 1,6 відсотка. Правда, цей дефіцит походив не з самих крадіжок, бо були й рахункові помилки, але основну шкоду спричинили працівники та покупці.

Над викоріненням таємних зловживань, головно крадежів, працюють спеціяльні організації, детективи й поліція. Як приватні, так і публічні установи шукають способів, як припинити злочинність, головно крадежі, які не завжди можна зареєструвати. Три роки тому нюйоркський губернатор Тамес Дюї покликав до життя стейтову комісію для дослідження злочинности й підшукання способів, як цьому лихові зарадити. 31-го липня появився звіт цієї комісії, в якому між іншим сказано: „Для викорінення злочину необхідне виконування законів". До виконування законів покликані урядовці, але потрібна теж чуйність і завзяття громадянства. Треба укласти програму, яка спонукала б кожного чесного громадянина почуватися до особистої відповідальности за добре урядування і виконування законів. Це можна осягнути мабуть тоді, коли кожен громадянин братиме участь в діянні своєї політичної партії.

Вол. Дорошенко

СОЮЗ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

(З нагоди 40-ліття заснування)

(3)

Та, незалежно від того, Союз перекинув на Україну кількох свідомих полонених, не для якихось диверсійних завдань, а просто для правильного інформування українського громадянства про завдання й працю СВУ. Перекинені люди мали вдавати з себе утікачів із полону. Одним із таких інформаторів був Кость Голобродський, що не так давно помер у Сиднеї в Австралії. Про другого такого „втікача", Катеринославського робітника, згадує покійний Ю. Тищенко-Сірий у своїх спогадах про Винниченка. Я не називаю його імени, бо, може, Бог його ще тримає на землі. Був це дуже порядний чоловік і щирий український патріот-самостій[illegible]к. Він належав до україн[illegible] соціял-демократичної партії й під час революції визначився своєю відданою діяльністю українській справі.

IV. Вороги й приятелі Союзу

Мав Союз і приятелів і ворогів. Ворогів мав не тільки в таборі ворожому Центральним Державам, передусім серед москалів, що було б річчю зрозумілою й так би сказати, нормальною, але й серед своїх таки земляків. Насамперед наразився Союз на вороже ставлення до нього привідців галицько-буковинського громадянства на еміґрації у Відні — Костя Левицького й М. Василька, бо не хотів бути слухняним знаряддям в їх руках. Обидва [illegible] скрізь, де могли, підтримували неприхильників і ворогів Союзу.

Різні мальконтенти, що були лихі на Союз за їх видалення або неприйняття в члени, всякі заздрісники, що хотіли б стати на місце Союзу не задля ідеальних, а виключно низьких матеріяльних мотивів, розпускали різні небилиці про Союз, намагалися представити його членів, надто керівників, як людей політично неграмотних, анархістів і т. д., а то й просто як австро-німецьких наймитів, звичайних аґентів і т. д. Цими своїми напастями і наклепами вони подавали руку російським патріотам та аґентам царського уряду, які per fas et nefas поборювали Союз як ворога Російської Імперії ч. 1.

Досить пригадати наклепи на Союз Гр. Алексінського, колишнього посла російської Державної Думи, надруковані в соціял-демократичному місячнику „Современный Мир". Щоправда, матеріял до напастей Алексінського дав покійний Левко Юркевич у своїм часописі „Боротьба", видаваному за війни в Женеві. Напасті Рибалки-Юркевича, що так віддячився Союзові за уможливлення йому виїзду з Австрії, та Алексінського, викликали протести української колонії в Женеві та галицько-буковинських українських соціял-демократів. А вже чорносотенна російська преса з піною на устах накидалася на Союз і особливо потріпувала моїм і Меленевського прізвищами.

На віденському ґрунті вели ворожу акцію передусім колишні його члени, що волею чи неволею опинилися поза його рамами.

Один колишній есдек, що його Союз не схотів прийняти в свої члени, явно хвалився, що треба створити „Союз визволення від Союзу визволення України".

Нічого й говорити про таємні доноси, які посилано до різних високих урядових установ Австрії й Німеччини. Але німці мали звичай показувати відпоручникові Союзу одержаний донос і пропонували відповісти на нього. В результаті донощик соромно провалювався. Натомість австрійські власті, звичайно, тримали донос у секреті, потаємно розслід жуючи його вірогідність. Проте Союзові вдавалося добувати і від австріяків копії доносів. Один із таких доносів, зладжений приятелем згаданого вище основника „СВУ від СВУ", є в архіві СВУ й колись буде опублікований на сором і ганьбу його автора.

Але мав Союз і своїх щирих прихильників та приятелів серед широких кіл західньо-українського громадянства, а особливо серед січового стрілецтва. Мав Союз також сильну політичну піддержку збоку так званої „опозиції", що протиставилася диктаторським замашкам „Костя" й Василька та не годилася з їх лінією.

Ця опозиція гуртувалася навкруги такого чесного чоловіка й політика, як д-р Євген Петрушевич. Належали до неї д-р Вол. Бачинський, д-р Євген Левицький, о. Йосип Фолис, д-р Л. Цегельський та інші.

Підтримували Союз також радикали, очолювані д-ром Львом Бачинським.

Завдяки своїй успішній і незвичайно корисній праці, веденій наполегливо і керованій виключно мотивами ідеального порядку, а не грубо матеріяльними цілями, СВУ здобув симпатію й піддержку не лише серед громадянства, але й серед урядових австрійських кіл. Тому й усі зусилля ворогів Союзу припинити його роботу і навіть видалити його керівників за межі держави, не мали бажаного успіху.

Австрійський уряд посилаючись на скарги й обвинувачення згаданих вище офіційних галицько-українських лідерів, пропонував Президії великі суми з тим, щоб вона полишила Австрію й виїхала до Швайцарії. Але провід Союзу відкинув цю пропозицію, відмовився від грошей і залишився на місці, щоб не припиняти своєї роботи, передусім у таборах. Але уряд стримав усякі дотації на цю роботу, і це був єдиний успіх ворогів Союзу. Тільки Німеччина й далі піддержувала Союз матеріяльно, і це давало йому змогу не припиняти своєї праці і в межах Австро-Угорщини.

V. Праця Союзу

1. Чужомовна інформація СВУ

Діяльність Союзу розгорталася з самого початку в різних напрямках — інформативно-освідомному, культурно-освітньому та виховному, політично-дипломатичному та організаційному.

Для інформування чужих урядів і громадян про Україну та її проблеми взагалі, а про свої завдання зокрема видавав Союз два часописи: „Ukrainische Nachrichten" у Відні по-німецьки та „La Revue Unkrainienne" по-французьки в Женеві, а крім того випустив цілу низку книжок і брошур різними чужими мовами.

Після інформативної діяльности М. Драгоманова це була перша на ширші розміри поведена закордоном освідомна праця про Україну й українську справу.

За моїм приблизним і недокладним, бо з пам'яти, підрахунком, СВУ видав щонайменше 25 книжок і брошур чужими мовами: англійською — 1, болгарською — 2, італійською — 1, німецькою — 13, румунською — 1, турецькою — 2, французькою — 2, хорватською — 1, чеською — 1 і шведською — 1.

Дам'ян Горняткевич

РІДКІ ГОСТІ

(2)

У місті Богуславі відбулася зустріч патріярха з гетьманом Хмельницьким.

„В середу ранком наспіла вістка, що гетьман їде привітати нашого владику патріярха. Ми вийшли зустрічати його перед нашим житлом, попри яке веде шлях до фортеці, де для гетьмана приготовано кватиру. Він приїхав із міської брами з почотом своїх дружинників: всі були в барвистих одягах із дорогою зброєю, він один був одягнений звичайно і мав при собі маловартну зброю. Побачивши здалеку нашого патріярха, гетьман зсів із коня, що вчинили й всі з його оточення, підійшов до нього поклонився і твічі поцілував край його одежі та святий хрест, а наш владика патріярх поцілував гетьмана в голову. Тоді гетьман узяв під руку нашого владику патріярха й пішов із ним поволі, аж поки не впровадив його до середини твердині. Вони сіли за столом, а разом із ними полковники. О, читачу! Ти міг би бути свідком його розумних слів, лагідности смиренности, бо він був дуже радий нашому владиці патріярхові, незвичайно його полюбив і казав: „Дякую Богові, що удостоїв мене побачитися перед смертю з Твоєю Святістю". Цей Хмель людина старша вже, але щедро обдарований не абиякими прикметами: щирий, спокійний, мовчазний, не цурається людей. Всіми справами він кермує особисто, поміркований у їжі, напитках і одежі. Кожний, хто побачить його, так і скаже: „Оце він той Хмель, якого слава й ім'я пішли гомоном по всьому світу". Як нам казали, у французьких землях складали на його честь поеми й оди про його походи, війни з ворогами віри та напасниками. Хоча його зовнішній вигляд непомітний, але з ним Бог, а це — велика річ". Описуючи далі прийняття у гетьмана, Павло каже, що там „не було ні срібних мис, ані дорогоцінних чаш, ні срібних ложок, ані інших вибагливих посудин, хоч у кожного з його старшин є декілька скринь, наповнених мисками, чашами й дорогоцінностями зі срібла й золота."

Павло Алепський так характеризує українців та їхню любов до всього прекрасного. „О, який це благословенний нарід! І яка благословенна земля! Яка там ревність, прикметна святій душі й чистій вірі! Щасливі наші очі, що бачили це, наші вуха, що чули, й наші серця за проявлену нам радість і захоплення. Козаки визволилися тепер із неволі та рабства, вони живуть радісно, весело й вільно; побудували соборні церкви, подбали про прегарні іконостаси, ікони й хоругви. Як ми завважили, їхні храми одні кращі від других, вищі й більші; також іконостаси, ікони й престоли перевищують щодо краси; навіть сільські церкви заслуговують на признання. Люди визнають дуже щиро свою віру та віддаються з великим захопленням науці, читанню і церковному співові. І вони варті того, що живуть, до того їхні життєві вимоги невибагливі."

Архидиякон Павло зачав описи київських церков від Печерської Лаври. „Довкруги цього монастиря є двадцять три святині, в яких служать ченці. ... Ось назви церков, які ми вспіли оглянути і в них Богу поклонятися: дуже гарна церква в честь св. Петра й Павла, відтак на зовні келій церква в честь св. Антонія й Теодосія; третя — в честь Воздвиження Чесного Хреста, де спочивають мощі тисячів святих пустельників і схимників; четверта — церква, в якій теж знаходяться мощі давніх святих, у підземеллі їхніх келій; далі ще три малі церкви: одна в пам'ять Різдва, друга Благовіщення, третя знову Антонія і Теодосія близько їх келій, в самій середині підземних коридорів; восьма церква — в честь Світлого Воскресення; дев'ята — Різдва Богородиці; десята присвячена св. Трійці над брамою монастиря; одинадцята — св. Параскевії; дванадцята — це монастир св. Миколая; тринадцята — св. Юрія; ще далі три церковці при церкві Воздвиження Чесного Хреста".

„У вівторок перед празником апостолів Петра й Павла ми вибралися до церкви Воздвиження Чесного Хреста, де спочивають вічним сном тіла тисячів анахоретів - монахів, що покинули світ. Їхні імена тепер уже широко відомі. Ця церква знаходиться нижче великої святині на схилі гори, вона має дві високі бані, вкриті бляхою, з хрестами і є там новий, чудовий іконостас. Різьба й позолочення царських врат такі гарні, що вони нічим не відрізняються від золотокованих. Після відправлення Богослуження в тому храмі, нас запровадили вниз у підземелля, вирите в довгій горі, а звідти — до самої печери, насамперед тої, де проживали святі Антоній і Теодосій, які перші на цій землі вели пустельний, янгольський спосіб життя. В нас було багато свічок. І ми оглядали численні приміщення й вузькі, бідні келії, а також місце, де спочиває більша кількість священиків і єпископів: вони до тої пори лежать у своїх гробах, одягнені як анахорети, зі залізними вузькими поясами, інші в мантіях, і всі виглядають так, як в останній хвилині свого життя, їх тіла не рокладаються. Ми самі наглядно переконалися, маючи перед очима безспірні докази, а наші уми були вражені дивними речами: яким дивом їхні тіла, подібні до наших, не псуються, не розсипаються і зберігають свій давній вигляд? Їхні бороди й волосся на голові тримаються свіжо, хоч вони постійно перебувають в мрячній печері".

У дальшій частині своєї книги Алепський Павло присвячує чимало місця описові соборної церкви св. Софії в Києві. „Її будова чотирикутня, з каменю, цегли та вапна. Але від сторони притвору вона до половини зруйнована. Розказували нам, що це татари поруйнували й спалили її в давніх часах і вона простояла в руїні коло ста років. Ми чули, що ціла церква з усіми своїми притворами й ґалеріями згори й внизу була прикрашена мозаїкою. Кажуть, що в ній було сімдесят престолів. Врешті, коли її пошкодили поляки, вона простояла пусткою понад 70 р, аж поки не появився незабутній Петро, на прізвище Могила, брат Мойсея, господаря Молдавії. Ставши митрополитом, він старався всіми засобами відбудувати її і привести до теперішнього стану. Праворуч від входу під теперішню пору знаходяться два покинені престоли: один на честь Богоявлення, де стоять почесні люди, цей престіл зроблений з червоного, твердого каменю, схожого на порфір, всередині другого знаходяться споруди. На кожному із західніх вуглів побудована кругла, висока вежа, з великою кількістю стрільниць. Кожна вежа має двері від заходу; ними входиш до широкої, просторої і довгої сходової камори з численними сходами аж до горішньої стрільниці, через яку входиш до другої, верхньої, круглої ґалерії церкви. Зі східньої сторони церква має сім абсид, вони просторі й високі: чотири з них однакові, а три низькі. В горішній ґалерії є теж два престоли, один навпроти другого. Кожний із престолів має над собою баню з позолоченим, блискучим хрестом. Запрестольна абсида дуже висока і піднімається стрімко вгору. З обидвох її боків дві великі пілястри з гладкими скосами. Стовпів і пілястр з кожної сторони церкви по десять. Довжина церкви — 210 стіп, а ширина більша, бо її нави дуже численні. У верхніх частинах її стін побудовані луки, виконані з надзвичайною майстерністю на зразок решітки св. Софії царгородської. Щодо нав церкви зі заходу на схід, то їх тут дуже багато, дванадцять в одному ряді, з восьмикутними стовпами і численними аркадами. Коли входиш до храму західніми дверима, тоді перед твоїми очима відкривається долівка хорів, зроблена з прекрасної кольорової мозаїки з всілякими мистецькими прикрасами. Така сама долівка є поміж престолами і перед ними. Над середущою частиною церкви підіймається висока баня з дванадцятьма вікнами. В горішній частині зображений Господь Христос з янголами, а довкруги нього дванадцять апостолів; в чотирьох вуглах бані чотири євангелисти — все це з чудової золотої мозаїки з прегарними орнаментами та грецькими написами. В такий же спосіб прикрашені також чотири арки і портики з цього самого боку.

ВІСТІ З ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ

Відкриття басейну

Нарешті закінчено виповнювати водою великий купальний басейн об'ємом 85,000 гальонів води, і останньої неділі таборова молодь з незвичайним ентузіязмом вперше в нім викупалася. Прозора, синя вода відбиває в собі довколишній ліс та вічно синє небо оселі. Дипломований рятівник ст. пл. Богдан Дацко наглядає купіль молоді та вчить її плавання усіми стилями.

Цьогорічні уліпшення

Крім басейну до купелі до них належать ще туші, збудовані на самій таборовій горі та довіз трактором харчів для таборовиків до самого табору. Таборовики вже не потребують сходити сходами наділ, щоб вмитися, а давню їдальню при кухні заступила юнакам їдальня на таборовій горі під білими берізками на вільнім просторі. Їх апетити від того помітно збільшилися.

Харчування в таборі

Таборовики одержують харч чотири рази на день. Харчовий плян уложили таборові лікарі в порозумінні з командантами таборів під проводом головного лікаря цьогорічних таборів д-ра Ярослава Воєвідки. Досконалий харч завдячують табори в першій мірі начальниці кухні п. Лужняковій. Теж дуже допоміжним виявилося різання корів і свиней у власному заряді з-поміж череди, яку оселя набула раніше.

Здоровий стан молоді

Стан здоров'я молоді є вповні задовільний. За перший тиждень хлоп'ячих таборів не було ні одного поважного захворіння, чи нещасливого випадку. Д-р Варусевич перевірила здоровний стан всіх таборовиків і пильно дбає про їх гігієну і відживлення.

Новацька ватра: жнива на Україні

Останньої суботи липня новацький табор влаштував цікаву і гарно виведену ватру, яка зображала жнива на Україні. Командант табору пл. сен. Омелян Грималяк оповідав про жнива на рідних землях, а таборовики ілюстрували його оповідання танками, співами і декламаціями. Чимало гостей з насолодою приглядалися пописам наших найменших пластунчиків.

Весела ватра юнаків

Того самого дня, пізніше відбулася на таборовій горі весела ватра юнаків. Провадив нею бунчужний табору Гоко Кравців. Таборова віршована хроніка у формі т. зв. коломийок подала у сатиричній, сповненій правдивого гумору, формі всі цікавіші пережиття табору. Скечі й пісні співані всім табором доповнювали програму вечора, якого не повелося закінчити з причини густого дощу.

Відвідини табору красвим комендантом пластунів

Юнацький табор відвідав красвий командант пластунів, пл. сен. інж. Тарас Дурбак. Табор повитав його на окремій збірці, виявляючи при тому свою пластову справність. Командант Дурбак залишиться довший час із юнаками у таборі.

Відвідини української громади в Пітсфілд, Масс.

Хоч і пізно, але варто відмітити, що попередній дівочий новацький табор відвідав, на запрошення, українську громаду в Пітсфілд, Масс. Місцеві громадяни щиро вітали новачок і їх командантку п. Гойдиш, які пописувалися танцями, співами і декламаціями. Місцева газета відмітила ці відвідини окремою згадкою, згадуючи при тому про табори на Пластовій оселі.

День українського пластуна

В суботу, дня 14 серпня ц. р. на оселі відбудеться традиційний пластовий попис, зв. днем українського пластуна. Учасники обох таборів будуть мати нагоду виявити свою пластову справність. Багата програма запевняє успішність цієї нової імпрези таборовиків.

Відвідини Союзівки

В неділю, дня 15 серпня ц. р. юнацький табор на Вовчій стопі відвідає Союзівку, свою сусідку — оселю УНСоюзу. Пластуни вибираються туди автобусом і покажуть перед гістьми Союзівки, а передусім перед учасниками українознавчого курсу, влаштованого Союзом на Союзівці, зразки своїх танків, співу та фізичної справности. Союзівка заповіла ревізиту пластової оселі.

Боротьба за назву табору

По традиції таборовики самі визначують собі назву свого табору. Цього року це приходиться юнакам дуже важко. В таборі змагаються дві „партії". Одна — бажає дати юнацькому таборові в Іст Четгем постійну назву „Табор на Вовчій Тропі", бо гора, на якій знаходиться табор, від століть носить ту назву, а друга „партія" бажає собі назви зв'язаної з 40-літтям УСС: „Маківка" або „Червона Калина". Недалека майбутність виявить, чи переможе партія пластової романтики, чи усусівської традиції. Новацький табор прибрав собі назву „Малі стрільчики".

Погода

Після дуже сухого місяця, в останнім тижні прийшли дощі. Здебільшого дощі падуть нічно і в нічому не перешкоджують в таборуванні. В день температура поміркована, ночами холодна, але не зимна. Спека, яка так докучала в останні тижні в Ню Йорку і околиці, не заторкнула високо положену околицю пластової оселі.

Відвідини батьків

„Команди таборів визначали час відвідин батьками і гістьми таборів на суботи і неділі. Відвідини в новацькому таборі призначені в суботу на час 2:30 до 5 і від 6 до 8 год., в неділю від 10 до 5 по пол. В таборі юнацькому в суботу від 5 до 10 веч., а в неділю від 11 до 5 по пол.

Зустріч батьків з командами таборів

В суботу 7 ц. м. відбудеться в Пластовій оселі нарада батьків табаровиків з командами таборів, на якій батьки матимуть змогу одержати точні відомості про таборові програми, побут і т. п. Всі батьки є прошені взяти участь в тій нараді.

● В одній з кімнат на 9-му поверсі нюйоркського готелю „Шірейтон" вибухла пожежа. 500 мешканців кинулися втікати на партер. 23 особи, в тому числі 13 пожежників, отруїлись димом. Готель „Шірейтон" має 31 поверх і тої ночі в ньому спало 1,500 осіб.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гемилтон, Онтеріо

З діяльности Української Рідної Школи

Протягом цілого шкільного року школа мала такі виступи: 1. Показовий шкільний виступ, 2. Свято Св. Миколая, 3. Участь у Святі Державности, 4. Коляда на Рідну Школу, 5. Діточа забава, 6. Шевченківське Свято (шкільне) та участь у Шевченківським Святі КУК-а, — про які вже була згадка в пресі. Окрім того відсвятковано ще Свято Матері, дня 9 травня 1954 р. з наступною програмою: 1. Вступне слово виголосила Зіна Маляр, — 2. Дит. Хор заспівав: „Стоїть явір над водою, — 3. Титячий ансамбль (Я. Клуня) виконав народний танок „Гопак", П 4. „Матері", — деклямувала Леся Кокоцька, — 5. „Діти в лісі", — сценічна картина у виконанні учнів школи, — 6. „Моїй матусі", — деклямувала Ляля Мазяр, — 7. Нар. танок „Козачок" затанцювали дівчата кляси танців (учит. Галини Хам), — 8. „Моя мама", — збірна деклямація, — 9. фортепіянове сольо — Ірини Стасишин, — 10. Нар. танок „Женчичок", — виконали Маруся Кравець і Леся Григорович, — 11. „Моя ненька", — деклямувала Галина Скарвінко, — 12. „Мама", — деклямував Любомир Гриник, — 12. Святочну доповідь виголосила Люба Габрович, — 14. „Дай нам Боже добрий час", — Хор учнів, — 15. „Привіт нашій неньці", — декл. Богдан Хміль, — 16. Нар. танок „Гуцулка", — Дит. ансамбль, — 17. „Дяка тобі наша ненько", — збірна деклямація, — 18. Акорд. сольо, — Богдан Текач, — 19. „Бабусі", — декл. Люба Євчин, — 20. Нар. танок „Гопачок", — Дит. ансамбль, — 21. В'язанку стрілецьких пісень, виконала на фортепіяні Зіна Маляр, — 22. „Моя матуся", — декл. Вол. Лис, — 23. В'язанку нар. пісень, — заграв на акордеоні Роман Шіян, — 24. „Козачок" — нар. танок затанцювала сольо Ляля Мазяр, — 25. Кінцеве слово виголосила Христя Геник - Березовська. — Всі ці точки виконали самі учні. То танців пригравав п. Микола Костик.

Після програми, під доглядом пань з Батьківського Комітету, учениці гостили своїх мамів і гостей закускою, що її приготовили пані з Ліги Українок Канади.

Кінець шкільного року відсвятковано показовим виступом учнів, в неділю, дня 13 червня 1954 р. В програмі був передбачений в першу чергу виступ тих учнів, які не виступали в інших імпрезах протягом шкільного року.

Вступне слово виголосив п. С. Миколин, управ. школи, який особливо підкреслив значення Рідної Школи та ще спільної. Далі згадав про умовини праці в школі протягом року, про осягнені успіхи, недотягнення та різні перешкоди зі сторони осіб, які зі школою не мають жадного зв'язку.

Після того слідувала різнородна програма, яку виконали учні школи, а це музичні точки, деклямації, гуртові співи та народні танки. В середині програми дуже гарну та палку промову виголосив о. парох Антін Цимбалістий, що саме повернув з лічниці, де довго пролежав після автової негоди і цим робив зі себе жертву, коли до слова ішов підпираючися на костилях. Він висловив своє велике признання тим, які попрацювали над зорганізованням Рідної Школи, членам Шкільної Ради, учителям, подяку батькам і заохочував дальших посилати діти до Рідної Школи, яка вповні виправдала себе. Учениця Христя Геник-Березовська іменем всіх учнів школи зложила подяку: учителям за навчання, батькам за посилання до школи, Батьківському Комітетові, Членам Шкільної Ради, паням з ЛУК, за опіку, Сестрам Служебницям за навчання релігії, Організаціям БУК і УНО, які утримували школу і всім тим, які чимнебудь причинилися до її утримання.

Обі імпрези відбулися в великій залі Укр. Катол. Громади.

Протягом шкільного року вчили три кваліфіковані учителі. Організації заплатили цього року п'ять разів менше при спільній школі, як попереднього року, коли провадили окремі школи.

Ор. Чорногірський

● У Кенії, англійській колонії в Африці, видано нові розпорядки, за якими англійська влада має „право" виселити населення з кожної місцевости, де лише вважатиме це за потрібне, і знищити все майно мешканців. Це — один із способів боротьби проти терористично - націоналістичної організації Мав-Мав.

З наших буднів

СЛОВО ПРО ДВОХ ПОБРАТИМІВ

Були вони ще змалку, як той Клим і Максим, що про них ми, „австріяки", читали колись в читанці для „вселюдної" школи: як горішок знайшли, то ділилися!

Вкупі виростали, до школи ходили, підпарубочили, вкупі попали перший раз до польського криміналу, за летючки ОУН. Вкупі ховалися від большевиків, потім від німців. Попавши під кінець війни до „фляків", довго там не попасали, а солідарно вивтікали до Лісу.

В Лісі не було, хіба, кращих, вірніших друзів, як наші два побратими! В сотні так їх й охрестили псевдами — „Клим" і „Максим". Командири завжди посилали їх удвійку, чи то на розвідку, чи як кур'єрів, чи на яку „організацію", бо знали, що як вони удвох, то жаден з них не пропаде. Рятували один одного із найнеможливіших ситуацій — виносили з-під перехресного, кулеметного вогню, витягали з палаючих, лемківських „хиж", з миколаївських трясовин.

На Закерзонні пересиділи разом одну зиму в напівзаваленому бункрі. Довгих чотири зимових місяці без світла, без сонця, без повітря, гей кроти, або живцем закопані в могилу. На саме св. Стрітення поділилися останнім зацвілим сухарем, а потім ще тиждень головували: Вийшли на світ із бородами по коліна, гей вовкулаки, а такі тонкі та білі, мов папірці „Калина", що і найлегший, весняний вітерець колихав ними, як сухими стеблами.

Все ж таки Клим показався дужчий за Максима, бо ще три кілометри сунувся сам і волік зомлілого побратима до найближчої колонії, де знайшлися добрі люди, що їх порятували.

Зате ж Максим віддячився Климові з лишком під час того славетного рейду із Засяння в американську зону. Майже від Словаччини двигав на плечах свого побратима, раненого в ногу при переході границі.

Такі це були вірні - нерозлучні побратими! Вже й легенда про них така ходила, що їх і смерть не розлучить!

Аж тут, на цій нещасній еміграції . . .

Чого не доконали поляки, німці, большевики, тюрми і тортури, голод, холод, партизанка і воєнне лихоліття — того доконали партії . . . Порізнили - роз'єднали вірних побратимів. З друзів — поробилися вороги, що обминають один одного, ніби оба були б загумлені, не признаються до спільної колись дружби, відмовляють один одному вояцької чести і слави . . .

Не нам, друзі, судити, хто з вас правий: може кожний з вас, може ніхто. Хай вас осудить Бог і сповнена трагізму історія нашого Народу.

Та все мені здається, що як тепер, з тих інших, понадзоряних світів, споглядають на вас світлі тіні ваших незлігених Друзів, упавших у Чорному Лісі, на Магурі, на Хрещатій, в поліських болотах, у далеких рейдах, — то навіть у небі, серед райських співів та музики — їм стає дуже сумно . . .

Ікер.

ПАРИЗЬКІ ВРАЖЕННЯ

(Закінчення зі стор. 2)

закривалися культурно-наукові та мистецькі підприємства. Нащадки російських князів, графів і баронів офранцузились і здебільшого байдужі до того, що діється в Росії. Але й ставши французами, ці нащадки білої ґвардії лишилися прихильниками „единой неделимой Россії" і зручно впливають на французів: кажуть, що, наприклад, самостійна Україна — це те саме, коли б від Франції відділити Прованс або Бретань . . . В паризьких кавярнях можете почути гру і спів російських оркестр і хорів: це „біла ґвардія", що доживає віку у Франції: то блискучі голови, сиве волосся, — ці люди були за царського режиму губернаторами, генералами, може й міністрами. Тепер вони грають і співають „Вдоль по Пітерской", „Ей, ухнєм" і т. п. Французи напідпитку шукають у цих піснях „l'âme slave" (слав'янську душу), а старенькі бабусі — росіянки, слухаючи відгуки давночутих мелодій, плачуть, згадуючи минуле, — мовляв, — „билі когда-то і ми рисакамі".

В Парижі є російське „дворянскоє собраніє", є теж „морскоє собраніє" (бувші офіцери фльоти) і подібні дивогляди. Вірність полковому прапорові царської армії довела одного старого росіянина до родинної трагедії: він звик протягом довголітнього вигнання в Парижі, кожного дня ставати „струнко" перед прапором свого полку, який зберігав у своїм приміщенні. Його жінка — француженка — не поділяла пієтизму царського офіцера до полкового прапора, і навіть непристойно поводилася під час щоденної церемонії цього патріота. Домашні непорозуміння скінчилися розводом цього подружжя, але мусіли й далі жити в одним приміщенні, бо в Парижі трудно знайти мешкання. Хитра і вперта парижанка, рішила позбутися розведеного мужа переписавши мешкання на своє ім'я. Тепер патріотові полкового прапора загрожує примусове виселення. Це теж одна із життьових драм, яких багато в історії еміґрації.

В Парижі є з десяток російських церков, між якими йде боротьба „орієнтацій": одні визнають еміґраційних російських єпископів, другі — московського патріярха. Буває, що члени ворожих церков мусять заходити до храмів противної орієнтації (напр., на похорони знайомих, приналежних до іншої церкви). Коли на церковній службі почитують московського патріярха, то його противники в цей момент демонстративно сідають, даючи цим вияв своєї „орієнтації". „Нудно жити на цім світі, панове", — писав колись Гоголь.

Viator

НЕ ЗАБУДЬТЕ НАБУТИ ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ

НОВУ ПОЧАТКОВУ ЧИТАНКУ

І. Шклянки.

Ця, багато ілюстрована, книжка пристосована зокрема для навчання української грамоти дітей, що вчаться в англомовних школах. Книжка в твердій оправі.

Ціна тільки $1.40.

Замовляйте в „Свободі":

„SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПРО роман Василя Барки „РАЙ" писали вже літературні критики й звичайні читачі (Л. Луців, К. Кисілевський, М. Островерха, Л. Шанковський, Т. Т., О. Чернова, С. Карпевичева, Юрій Шерех і О. Решетило) і всі вони високо оцінили цей Барчин твір.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЦЕЙ ВЕЛИКИЙ РОМАН

ВАСИЛЯ БАРКИ

„Р А Й"

Його можете купити в кожній книгарні, або просто в Видавництві:

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Ціна тільки $3.00, які можете прислати в листі.

Д-р мед. ОСТАП БАРАН

309 E. 10th St., New York, N. Y.

з причини літніх ферій не буде приймати хворих від 8. серпня до 15. серпня 1954.

ПРОГУЛЬКА В ГОРИ, ЛІСИ І ПЕЧЕРИ ПЕНН.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ ВІДДІЛ ЦЕРКОВНОЇ РАДИ СВ. ТРОЇЦЬКОЇ ПАРАФІЇ У.А.П.Ц. в НЮ ЙОРКУ

: влаштовує :

В СУБОТУ, 21. СЕРПНЯ та НЕДІЛЮ, 22. СЕРПНЯ ц.р

МАНДРІВКУ АВТОБУСОМ

В ЧАРІВНУ ГІРСЬКУ МІСЦЕВІСТЬ POCONO MOUNTAINS.

Виїзд вранці в суботу, 21. серпня в 8 год.

Увесь день в горах над річками, а на ніч приїзд до Скрентону (нічліг в готелі). У неділю виїзд до славних кришталевих печер в Crystal Cave. Поворот до Н. Й. в неділю вечером. Ціна квитків 6 дол. — Місця в автобусі номеровані.

Замовлення разом з грішми до 15. серпня — висилати на адресу: B. Dziwak, 1733 Bleecker St., Brooklyn 37, N. Y.

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Ню Йорку, Філія УКК

:—::—: влаштовує :—::—:

В НЕДІЛЮ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1954 Р.

О ГОД. 2:30 ПОПОЛ. В ЗАЛІ MANHATTAN CENTER, 311 W. 34th ST., N.Y.C.

ПРОТЕСТАЦІЙНУ МАНІФЕСТАЦІЮ

ПРОТИ МОСКОВСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ ТА ПОНЕВОЛЮВАННЯ УКРАЇНИ З ПРИВОДУ 300-РІЧЧЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УГОДИ.

В маніфестації візьмуть участь визначні особи американського та українського світу. Виступлять також злучені хори Ню Йорку (Боян, Думка, Метрополітальний хор та Молода Україна) під дириг. проф. І. Соневицького.

Подробиці будуть подані в наступних оголошеннях.

Все Українське Громадянство великого Ню Йорку та околиці закликається до масової участи в тій маніфестації. Комітет.

ALFRED HITCHCOCK'S NEWEST THRILLER!

James Stewart in

REAR WINDOW

ЗАДНЄ ВІКНО

Co-Starring Grace Kelly * Wendell Corey * Thelma Ritter and featuring Judith Evelyn - Ross Bagdasarian - Raymond Burr.

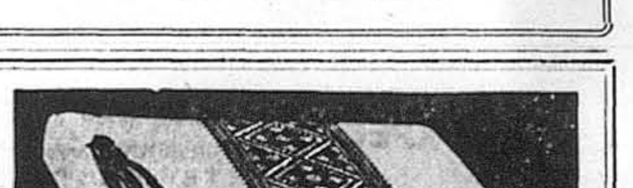
RIVOLI Theatre, Broadway at 49th St., New York City

Д-р ТЕОФІЛЬ АРТИМОВИЧ

виїхав на вакації і НЕ ПРИЙМАЄ пацієнтів від дня 1-15-го серпня.

Замовлення приймається кожного дня крім четверга й неділі між 12ою і 2-ою год. попол. в канцелярії при 787 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

Тел.: Hamilton 2153

ПЕРЕПЛЕТНЯ РОМАНА ПЕЛЕХА

(125. EAST 4th STREET, NEW YORK)

виконує різного роду

ПЕРЕПЛЕТНІ РОБОТИ

а також приймає ВИШИВКИ для оправлення АЛЬБОМІВ, ПРОПАМ'ЯТНИХ КНИГ і т. д.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР"

Д-ра А. Т. Кібзея

● Нове доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР" В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ!

ЦІНА $6.00

Замовлення з належитістю надсилати

"SVOBODA"

81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

• ПРАЦЯ •

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"
пошукує
1) ДРУКАРЯ — ЛОМЩИКА;
2) СКЛАДАЧА-ЛІНОТИПІСТА (досвідченого);
3) ДРУКАРЯ—для праці на малих друк. машинах.
• Платня після умови. •
Зголошуватися негайно на адресу:
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Help Wanted—Male

BINDERY OPERATORS
Досвідчені при "folding machines" і "gang stitchers". Стала праця. Присмні умовини праці. Телеф.:
Mr. SLOVES
OR 3-6710

CASEMAKER — TOOLER
до ювелірних пуделок.
Голоситись:
MELE MFG. CORP.
98-34 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N. Y.
or phone & ask for Pat
VI 9-0829

ДО ҐЛЯЗУРОВАННЯ
Досвідчений.
Стала праця. 5 днів в тижні.
Голоситись:
A. KANDER
133 — 8th Avenue
(Between 16th & 17th St.)
New York City
Phone: CH 3-1583

ДО ЧИЩЕННЯ ВІКОН
досвідчені, або навчимо.
Платимо під час науки.
Голоситись щоденно від пон. до п'ятниці — 8 A.M. — 5 P.M.
251 WEST 81st STREET
NEW YORK CITY

МУЖЧИНА
молодий, пильний до фабрики скіряних пасів. Малий досвід при жіночих пасках.
KING FASHIONABLE BELT CO.
25 West 36th St., New York City

TOOLMAKER
Досвідчений — оправа ручних торбинок. Стала праця, висока платня. Голоситись:
DAYSOL METAL PRODUCTS CORP.
440 Adelphi St., Brooklyn.
Phone: NE 8-8797

Help Wanted Male—Female

HAIR STYLIST
оперейтор з досвідом у всіх ділянках фаху. Добра платня плюс комісове. Присмні умовини праці.
Голоситись:
THOMAS BEAUTY SALON
538 Westbury Avenue
Carle Place, Westbury, L. I.
Phone Westbury 7-2132

Про багату творчість
Богдана Лепкого
довідаєтесь в брошурі
ВОЛОДИМИРА БЕЗУШКА
БОГДАН ЛЕПКИЙ
Ціна 25¢
Замовлення з належитістю слати до
"SVOBODA"
81-83 Grand St., Jersey City 3, N.J

МАРІЯ
повість УЛАСА САМЧУКА
про геройство і страждання української жінки. Кілька видань твору свідчать про його успіх у читачів.
Ціна $2.00
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (P. O. Box 346)
Jersey City 3, N. J.

НАДЗВИЧАЙНИЙ ВИПРОДАЖ
Цей купон вартий $3.02
Колись продавався за $5.00
Тепер знижений до $1.98
НОВИЙ ЧУДОВИЙ
СВЯТИЙ ХРЕСТ

Ви можете бачити нашого Господа перед своїми очима.
Чудовий образ в кришталевім самоцвіті, в середині якого є Святий Хрест з тих самоцвітів, неначе чудо перед вашими очима. Ви можете читати цілий „отче наш" побільшений багато разів через чудове побільшаюче скло... і бачите дитя при молитві, що клячить. Хрест є 1½ інча довгий, викінчений 24-каратовим золотом і 8 жевріючими рубінабі, емеральдами і шафірами. Комплет з позолочуваним ланцюшком і безпечним замком. Для дарунку в сатиновім пуделку.
НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ — ПІШЛІТЬ ЦЕЙ КУПОН. ПЛАТИТЕ ПРИ ОДЕРЖАННІ. ЗАДОВОЛЕННЯ ҐАРАНТОВАНЕ. ЗАПАС ОБМЕЖЕНИЙ — СПІШІТЬ..
Пішліть мені (зазначіть скільки) 1 хрест за $1.98 — 3 хрести за $5.00. При замовленні 3-ох, ви заощаджуєте $1.00
Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____
VALWORTH CO.
Dept. 195,
Flatbush Sta., P. O. Box 92,
Brooklyn 26. N. Y.

• ПРАЦЯ •
HELP WANTED—FEMALE

МАНІКЮРИСТКА
Досвідчена до надзвичайно проспеpуючої робітні протягом цілого року. "Air conditioned". Висока платня і комісове. Голос.:
La Mar's Beauty Center
282 Merrick Rd, Rockville Centre
Phone: Rockville Centre 6-0723

Fingerwaver-Manicurist
З повним досвідом. Стала праця. 5 днів або „вікенди". Добра платня. Присмні умов. праці. Голоситись:
Nicholas Your Hairstylist
616 Amsterdam Avenue
(Corner 90th St.)
N.Y.C.

КОСМЕТИЧКИ
(2)
Маємо кімнати на 2 більше першоклясні стилістки.
Air conditioned, — обслуга.
Початкова платня $100 тижнево
STONECLIFF BEAUTY SALON
GARDEN CITY. PI 6-2340

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені при дитячих шапках. Стала праця. Добра платня. Присмні умовини праці.
Голоситись:
13 W. 31st St., New York City
(4th floor)
Phone BR 9-3744

CROCKET BEADERS
Досвідчена, стала праця, добра платня. Голоситись:
BILT-RITE TRIMMING CO.
335 W. 38 St., 5th floor) N. Y. C.
Tel.: LO 3-3145 — or
1367 — 65th St. (in Store)
Brooklyn, N.Y. — Tel.: CL 6-1800

KNITTERS WANTED
до Rachel і трикотажних машин. Досвідчена. Голоситись особисто.
R. G. TRICO CORP.
192 Kinderkamack Rd.
Park Ridge, N. J.

DIET-AIDE
По закінченні High School. Дається уніформи й харч.
Голос. CHIEF DIETICIAN
French Hospital
330 W. 30 St., N. Y. C.

• РОЗШУКИ •
• ПРАЦЯ •

Самітня українка, 48 років, доброго здоров'я та характеру, любить дітей, вміє добре куховарити — живе у Франції, з метою виїхати до Америки пошукує праці в Ню Йорку. Зголошення надсилати до редакції „Свобода" на ім'я „Марія.".

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN
AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близ. 10th St.
NEW YORK CITY

ГОСТІ НА СОЮЗІВЦІ

(За час від 17-го до 31-го липня 1954 р.)

Дмитро Весоловський (Балтимор), Т. Рудакевич (Филаделфія) з родиною, д-р Б. Пелехович (Шікаґо) з родиною, д-р Неоніля Пелехович - Гайворонська (Форест Гилс), С. Дембіцький (Ню Бронсвик), Ольга Федан (Бронкс) з родиною, Р. Ониськів (Форест Гилс) з родиною. Й. Кігічак (Филаделфія), Олександра Біскупська (Ню Йорк), Юліян Венке (Нюарк) з родиною, М. Данильченко (Тінек), Дмитро Демидюк (Ню Бронсвик) з родиною, Ф. Шатинський (Гілсайд), Микола Починок (Джерзі Сиτі), інж. Євген Мельник (Ню Йорк) з родиною, Іван Галичин (Ню Йорк) з родиною, Михайло Чіч (Форест Гилс) з родиною, Василь Ярош (Джерзі Сиτі) з родиною, Дарія Городиська (Ню Йорк), В. Клявсник (Бруклин), Доротея Гурська (Ст. Олбанс), Й. Пиндус (Нюарк), Осип Бандера (Глестонбері) з родиною, Іван Клим (Карнеґі) з родиною, Василь Двібородчин (Нюарк) з родиною, Семен Челяк (Джерзі Сиτі) з родиною, Семен Забродський (Ню Ґарденс), Остап Виник (Ню Йорк), Ярослав Кашлуба (Ню Йорк), Ольга Ґавур (Джерзі Сиτі), Е. Вох (Джерзі Сиτі) з родиною, К. Стецюк (Джерзі Сиτі), В. Романовський (Каллен, Мд) з родиною, Марія Федорівська (Вашинґтон) з родиною, Марія Манн (Ню Йорк), А. Васильків (Флорал Парк), Анна Кот (Флорал Парк), Софія Персак (Ню Гейвен), Стенлі Малиновський (Ню Гейвен), А. Боган (Елмгирст) з родиною, М. Бирне (Ню Йорк) з родиною, д-р Малецький (Нюарк), д-р І. Стефанівська (Нюарк), адв. М. Пізнак (Ню Йорк) з дружиною, Марія Близнак (Ню Йорк), Іван Дячун (Дітройт) з родиною, А. Москва (Филаделфія) з родиною, В. Мартинківський (Асторія) з родиною, Михайло Гурин (Асторія) з родиною, К. Дідух (Гиксвіл) з родиною, О. Музика (Ню Йорк), Петро Шатун (Бруклин), д-р Анатоль Литваківський (Мт. Обурн), д-р М. Шеґира (Менвіл), Марія Малевич (Питсбурґ), Марія Курляк (Ню Йорк), інж. Ярослав Гузар (Ню Йорк) з родиною, Теодор Шубяк (Елизабет) з родиною, Ярослав Пастушенко (Ню Йорк) з родиною, Софрон Федів (Ірвінґтон) з родиною, п. Дуган (Форд Сиτі) з родиною, Мих. Гузар (Ню Йорк), Євгенія Серефин (Джерзі Сиτі), п. Гурин (Бруклин) з родиною, Матвій Берко (Ровей) з родиною, п. Яремчак (Перт Амбой), Платон Стасюк (Ню Йорк) з родиною, д-р Ярослав Кокорудз (Чекоґа), д-р Й. Заволюк (Бруклин) з родиною, М. Заволюк (Бруклин) з родиною, А. Льорд (Бруклин) з родиною, Гільдана Зяґик (Нюарк), Роман Лапичак (Нюарк) з дружиною, Адріян Лапичак (Нюарк) з дружиною, М. Данильченко (Тінек), Меланія Мілянович (Джерзі Сиτі), Анна Дерлиця (Ню Йорк), д-р М. Семчишин (Сиракюз) з родиною, М. Шимоняк (Ню Йорк), Євгенія Скибітська (Вічгирст), д-р Розгін (Трентон), п. Олесник (Ню Йорк), Лев Хомич (Ірвінґтон), Роман Слободян (Елизабет) з родиною, Дмитро Галичин (Ню Йорк) з дружиною, Антін Пахолок (Бейон) з родиною, Мирон Сірий (Бейон) з родиною, В. Сава (Йонкерс), М. Корнієнко (Филаделфія), Й. Фалліс (Ню Бритен) з родиною, Йосип Копеч (Клівленд) з родиною. Орест Новальківський (Филаделфія), Анна Колодій (Джерзі Сиτі), Василь Калина (Асторія), Григорій Герман (Мейвуд) з родиною, інж. Роман Рогожа (Бруклин) з дружиною, п. Колесник (Ню Гейвен) з родиною, Роман Скрипій (Пасейк), С. Кариняк (Филаделфія) з родиною, п. Гліва (Бруклин) з родиною, Володимир Баранецький (Бруклин) з дружиною, Ч. Тиравський (Вілмінґтон) з родиною, С. Даласький (Делфі) з родиною, Іванна Клявсник (Бруклин) з родиною, Іван Новак (Стретфорд) з родиною, Антін Кучма (Стретфорд) з родиною, Еміль Кучма (Бриджпорт) з родиною, М. Козюк (Бронкс) з родиною, Гарасим (Йонкерс) з родиною, Володимир Сохан (Джерзі Сиτі) з дружиною, Волтер Телішевський (Перт Амбой), Іван Гавриш (Перт Амбой), Сергій Небожинський (Бруклин) з родиною, Йосип Лисогір (Асторія) з дружиною, Катерина Турнак (Ню Бритен) з родиною, Іван Кланій (Бронкс) з родиною, проф. М. Вутович (Риджфілд), Надія Пасіка (Филаделфія), Богданна Кривенчук (Ню Йорк), та з Ансонії: Іван Придун з дружиною, В. Плескович з дружиною, Мілько Завідняк з дружиною, Іван Патиляк з дружиною, Павло Захорико з дружиною, П. Яслюк з дружиною, Юстина Патинок, Павлина Симченко, Текля Скотецька, Анна Озінака, Марія Кашуба, Текля Самоділ, Анна Яскілка, Параска Сута, Анна Дутко, п-ні Б. Миров, Анна Шиманська, Естер Несторяк, Марія Гомко, Ева Карпюк, Марія Горбаль, Гелен Гайлат, Анна Вавро, Роза Груш, Анна Зборівська, Марія Бінковська, п-ні Я. Бруківська, Тома Кіцик, Рей Олеар та Олена Горбаль.

Голляндія невдоволена з пронімецької політики ЗДА

Гааґа. — Голляндський уряд дуже невдоволений законопроєкту, який стоїть на порядку дня в американському Сенаті і який передбачає надання президентові права звернути колишнім німецьким власникам їх сконфісковане в ЗДА під час війни майно. Це майно обраховано приблизно на $450,000,000, і Конґрес імовірно признає німецьким власникам коло $200,000,000 відшкодування. Голляндська преса пише, що Голляндія не має нічого проти того, коли Америка, для заманіфестування перед німцями своєї прихильної до них політики, схоче подарувати їм 200 чи більше мільйонів долярів, але вважає невідповідною форму, в якій ЗДА думають це зробити. Відшкодування, мовляв, німцям за сконфісковане їхнє майно в ЗДА осмілило б Німеччину домагатися подібно акції в Голляндії і Франції де німці заподіяли були своєю інвазією страшенне спустошення. Голляндія і Бельгія побоюються, що — без зуваги на об'єктивну справедливість — їм буде тяжко боротися проти німецького натиску в цій справі, бо обидві ці країни дуже сильно зв'язані з німецькою економікою, а почасти й залежать від неї.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти а просвіта — це сила!

ПІДРУЧНИК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО
ФОНЕТИКА, ПРАВОПИС, СКЛАДНЯ, СЛОВОТВІР і т.д. включаючи англо-український словник (понад 3,000 слів).
260 сторін. — Продається тепер по зниженій ціні тільки $2.00.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA" BOOK STORE
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

УВАГА! УВАГА!
Вже вийшла з друку велика п'єса
„ОБЛОГА ЗАМКУ"
мелодрама на 5-ть дій П. САВЧУКА.
Ціна примір. 50 цент.
Ще можна набути попередні п'єси цього автора: „УПА в Карпатах" 65 цент. та „Чотирьох з мільйонів" — 75 цент. за примір. Набуття більшої кількості дається відповідна знижка. Замовлення з належитістю слати на:
"SVOBODA", P.O. Box 346, Jersey City 3, N. J.
або W. Mychajlowycz, 383 Grand St., Jersey City, N. J.

• Business Opportunity •

ДІМ РЕКОНВАЛЕСЦЕНТІВ
Sullivan Co., N.Y.
Повний виряд. Тепер діє з досконалим приходом. Гарна земля. Відповідне для подружжя. Готівка $15,000.
Пишіть Sol Feld, 160 Broadway, N.Y.C.
Call RE 2-4666

• REAL ESTATE •

JACKSON HEIGHTS — $13,750
Новий, мур. 5½ кімн. дім. Олив. огрівання, чуд. город. Ґараж, сітки й інш. Вл. склепів, шкіл, комун.
Огляньте, щоб оцінити!
Власник ILinois 8-2925

HOLLIS PARK GARDENS. Першоклясна мешк. дільниця, півбонґало. 10 кімн., 2 лазнички, прибиральні, 2 веранди, 1 лазничка, вел. травник, дерева, всі міські удосконалення, бл. до всього. Ціна $27,500. Власник: Erdtmann, 88-09 196 Pl.
Hollis 5-3620

Glen Head, L. I., North Shore
$16,500 — 8 КІМНАТ,
2 лазнички, ґараж, оливне огрівання, огорожено, приблизно 80x200, близько церкви, склепів, комунікацій.
ВЛАСНИК
cor. Roslyn Dr. & Baldwin Pl.
Glen Cove (L. I.) 4-1274

GLEN COVE — GL 4-2525
Привабливе бонґало, 4 спальні, мод. кухня, кімн. до снідань, їдальня, вітальня, коминок, соняшна відкрита веранда, олив. огрівання, W/W килими, піддашшя, підвал. гарна земля, центральне положення.

5 АКРІВ IN McKEE CITY
Township of Egg Harbor, N. J.
Досконале на курячу фарму.
Власник
R. RANK
15 Linden Street
Brooklyn 21, N. Y.

МОДЕЛЬ ДІМ.
Відкрито щоденно 3-8 P.M.
135 Winchester Ave.
Eltingville, S. I.
Такий і більший 3 спальні Ранча ... 12,900
WINROCK HOMES, INC.
HO. 6-2036.

СТАРШИЙ ДІМ — ДОБРЕ ЗБУДОВАНИЙ.
Тільки $16,000.
Westchester Co. 3 спальні, 2 лазнички, вел. вітальня, модер. кухня. Податок $285.
White Plains 8-3170 — Broker

SEACLIFF, L.I. — Тільки $20,000
16-кімн. дім — 3 апарт. Приємний краєвид, на розі 120x125. Добрий дохід. Без контролі ренту. Олив. огрівання, 3 коминки, бл. до всього. Між 2 церквами. Кличте Glen Cove 4-3454 рано.

NEW YORK STATE
Sportsman's Paradise
200 акр. в Adirondack Mountains між Lake George & Lake Champlain. Чудов. положення і вид. Довкруги можна полювати. Відокремлено при добр. дорозі. Перепливає потік, можл. лісоматеріял. 5 кімн. дім, їдальня, кімната трофеїв, модер. кухня. Дім внутрі цілковито відновлений, прикрашений крученою сосною. Всі модер. удогіднен., меблі, огрів. Переїжджає на захід. Ціна на скорий продаж $11,500. Сплати. Пишіть: J. Kock, 12 Yorktown St. Rockville Centre, N. Y., call Rockville Centre 4-6525, upstate Glen Falls 2-9406.

WANTAGH — $21,500
WANTAGH. 1-род. першоклясне положення, 125x100, ґараж на 1 авто, 7 кімнат, 1½ лазнички, закрита веранда, викінч. підвал, електр. кухня, GE-пальники, гарний город. Мала вінда. Без посередництва. За умов. телеф. SUnset 5-6216.

S. I. Продаж зі стратою $16,000
WOODLAND TER. — 2-род. бонґало, 3-річне, 4 кімнати кожн., модер. удосконалення, олив. огрівання, сітки, гар. земля. $75 прихід. Зараз до зайнят. апарт. власника. Без посередництва. Зайдіть до 981 Nugent Ave., S. I.
DO 6-3350 or DO 6-1786-J

Port Washington — $35,000
Manhasset Bay, Cape Cod Ranch, 1-річн., 7 кімнат, 3 спальні, 2 лазнички, поширене піддашшя, газ. огрівання, повністю "air cond.," охорон. вікна, венецькі заслони, килими, викінч. підвал. Машина миття посуди, піч, холоділ. Cor. 129x106. Артист. город. Вл. до всього. Власник переноситься. Owner PO 7-3418.

HOUSE FOR SALE
2-FAMILY BRICK. Each apartment has 6 large rooms, plenty closet space, perfect condition, oil heat, 2-car garage. Near Castle Hill subway station, buses, all churches and schools, and near Parkchester. Occupancy both apartments. Price $17,500. No brokers. UN 3-2941, 2273 Ellis Ave., Bronx, N. Y.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

• REAL ESTATE •

HUNTERDON HILLS Vic. N.J.
13 АКРІВ—КУПАЛЬ. БАСЕЙН
Власник виїжджає. Продається з меблями або без. Мала посілість. Низ податок і кошти утримання. Помір. ціна. Догідні морт. сплати. Все довкола виказує від років кращий розвиток. Комунік. NYC. Чудов. вид. Високе положення. Виероблена земля. Патіо; городи, площі гор і забав, дитячий дім, соняш. веранди й багато особливостей. Доступний хоч приватний. Має 2 модер колон. доми першоклясні, компл. виряд, всі удогіднення. Також малий басейн в домі, ґараж на 3 авта. Добрі школи і склепи. Вартість $75,000. Дайте пропозицію.
BOX 535, HAMPTON, N. J. or
NEW YORK. TEL.: SC 4-4102

LELAND AVE., — BRONX, N. Y.
1-родин. мур. дім. 2 повер. 3 5 кімн. і один 4 кімн. Все модерне. 4 і 5 кімн. апарт. до зайняття. Бл. Parkchester Station. Помір. ціна.
RIZZO
1537 Castle Hill Ave., Bronx, N.Y.
SY 2-0454

1-РОДИН. — BRONX $14,500
Гарн. 1-род. мур. напіввідокр. дім, 6 кімн., ґараж на 2 авта. Дім збудований тому 5 років. "Storms" і сітки, доскон. дільниця, одна зона їзди. Зайд. до власника на посілість. 1044 Virginia Ave., Bronx або тел.:
Owner TA 3-3176

ELBERON, N. J.
Збудований (1951) Власник займає 4 спальні, 2 лазнички, шафи, 1 темна кімната, ґараж, низ. податок, нова школа, бл. станції і пляжі, 100x125 площа. Пікнік — 7 вересня. $18,500.
Long Branch 6-2092J — Any time
GRamercy 5-2137 Days

ЦІЛУ БІБЛІОТЕКУ ЗАСТУПИТЬ ВАМ І ВАШИМ БЛИЗЬКИМ
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТРИ ВЕЛИКІ КНИГИ
1230 ст. дрібного, у два стовпці друку.
Багато ілюстрацій. Мапи. Усе знання про Україну!
Замовляйте в „Свободі". Ціна трьох книг у полотняній оправі — $48.60!

"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що для 1-го липня 1954 р. нагло помер у віці 38 літ
бл. п. ВАСИЛЬ МАҐАЦ.
Покійний походив зі Стебник, пов. Добромиль, Галичина. В 1942 р. був вивезений до Німеччини і працював в Тані, опісля був в таборах Пфаркірхен і Піртен. В 1949 прибув до Америки, де працював до останньої години.
Похорон відбувся 3-го липня ц.р. до Укр. Церкви П.Д.М. а з Церкви на укр. цвинтар в Ню Брітин, Конн.
Полишив в глибокім смутку дружину і 7-літного сина, а в рідному краю маму, сестру і братів.
Хочу подякувати всім щиро, що купили цвіти і тим, що несли домовину як рівнож всім за численну участь в похороні! — В. Й. П.!
Горем прибиті дружина ЕФРОЗИНА і син ВАСИЛЬ.

• MISCELLANEOUS •

John Ton's
WANTAGH ANNEX
WANTAGH AVENUE, WANTAGH, L. I.
Улюблена ціль прогульки на Лонґ Айленд.
Німецька кухня, печеня на дико дріб, "Sea Food," — наша спеціяльність. Добрі вина й пиво.
Влаштовуємо бенкети • весілля • прогулькові прийняття.
Tel.: SUnset 5-9782

ЗА ПОВНОЮ И ОСОБИСТОЮ ОБСЛУГОЮ
кличте
John J. Fox & Sons, Inc.
Funeral Directors Since 1893
CY 4-1122 SE 3-9114
• Вже більше 60 років ми солідно й з особливою увагою обслугуємо багато католицьких родин у великому Ню Йорку. Оплата за повний, величавий і гідний похорон від $185.00.
JOHN J. FOX JR., директор

АЛЮМІНІЄВІ ДАШКИ НАД ВІКНА,
двері, охоронні вікна, жалюзі, веранди. Найкраща якість по найбільш поміркованих цінах.
KING INDUSTRIES
1022 Yonkers Ave., Yonkers, N.Y.
Phone Beverly 7-8500

ШЕНШИЛІ
по гуртових цінах.
Першоклясні — $350 і більше.
Кожна кількість.
Пишіть по ціни.
Andes Chinchilla Sales
194 Route 17, Paramus, N. J.

• SUMMER RENTALS •
ROCKAWAY BEACH
Кімнати на день, тиждень, сезон.
HOWLEY'S HOTEL BLVD.
Beach 97 St.
Rockaway Beach
Tel. Belle Harbor 5-9155

• НА ПРОДАЖ ФАРМА
• FARMS FOR SALE
105 АКРІВ
бл. села, добрий літній курорт, 14 кімн. 60 акр. управної землі, решта пасовисько, добра фарма, стодоли й інші будинки. Деякі машини, 3 дійні корови. Ідеал. на молочарню або пансіон. — $7,000. Дім, ¼ акр. $1,500 завдатку, 4 кімн., лазничка, модер. кухня. $3,800 на скорий продаж. Податок $30.
GEORGE A. DAHL
East Main St., Cobleskill, N. Y.
Telephone: Cobleskill 607

ФАРМА — 284 АКРИ
Першоклясна земля, центр. Jersey, 2 доми, 45 корів, стодола, будинки, потік, низ. податок, низ ціна. Пишіть American Co. Real Estate Service, 1753 S. Broad St., Trenton, N. J. Phone OWen 5-0691 and Allentown 9-4329.

МОЛОЧНА й КУРЯЧА ФАРМА
Курники на 2500 курей, 6 стаєнь для корів, інші бічні будинки. Змодернізований 10-кімн. дім; 16 акрів. Ціна $20,000 на сплати.
C. C. LITTLE
73 Lafayette Ave., Kingston, N. Y.

SUSSEX COUNTY
140 акрів, 7 кімнат, лазничка, удосконалення. 60 чорних ангусів. Все огороження. Можна купити з товаром і машинами або саму фарму. $30,000 за фарму. Також інші фарми на продаж.
MARLIN MINGO
114 W. Washington Avenue
Washington, N. J. Phone 1139

ПРО НЕРВИ ТА БОЛІ
й терпіння мускулів
Якщо ви терпіли колись на страшні болі нервів, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.
Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних нервових недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали, іноколи від першого невеликого дозування.
Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Отримаєте достатню скількість відворотною поштою, за яку заплатите листоноші тільки $3.00 плюс COD оплата. Зробіть це тепер, поки можете ще дістати АНТРО.
Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

СПЕЦІЯЛЬНО НА ВЕСІЛЛЯ!
Компл. прийняття—дуже приступ. ціна $6.50 від особи.
Manhattan Cocktail
компот
Суп "Du Jour" Relish
¼ печеної курки
Вульба, зел. ярина
Салата, морожене
кава, весіль. торт.
Прибране квітами.
1 бутел житнівки на кожних 10 осіб.
Включено податок, напитки, гардероба.
Резерв. місце вже тепер. Уряджуємо прийняття на кожний бюджет.
The Tramer Rest'ant
1 W. 52 St., N.Y.,N.Y.
Tel. PLaza 9-1849

ЕКЗАМЕНУВАННЯ ОЧЕЙ
by MEDICAL DOCTOR
вівторок і четвер 5:30—8 P.M.
S. A. BADEN
6002—8th Ave., Bklyn 20, N.Y.
За замовленням телефон.:
Hyacint 2-9567

Нема ніде ліпшої якости і обслуги
На продаж нові й уживані авта.
U-Haul Trailer Rentals
Помірковані рати. Наука їзди.
Негайна послуга перед Ваш дім
Serving Westchester County
Ray Timney
129 Central Ave., White Plains
WH. 8-4660

MAKE IT YOURSELF AT ZELF
The Rental Machine Shop
Lathes, Millers, Grinders, etc. with accessories. Hourly rates 25¢ to $1.80. Open daily and Sat. 9 A M to 11 P. M. — Zelf Tool, 121 W 64 St. SU 7-6353.

ARDSLEY ART CENTER
Ardsley Square, Ardsley, N. Y.
Артистичні матеріяли (hobbies).
Pittsburgh фарби і папір на стіни. Рами до образів.
За найліпшим тел.: DO 3-5350

ТЕПЕР — БЕЗПЕЧНО МОЖЕТЕ ВТРАТИТИ
НАДМІР ВАГИ
ДО 5 ФУНТІВ ТИЖНЕВО

Новий сенсаційний плян починається. Вислідів пізнати першого дня, а ні — то зворот грошей.
Нову надію на облегчення тягару від надмірної товщини, (що походить від переїдання, а не від залозів) слідно сьогодні по звітах з успіху при пляновім заживанні нових вітамінових пігулок. Вони помагають до втрати товщини (яка походить від переїдання) і то без небезпечних лікарств або вправ. Називаються BENADROL. Цей новий лік діє наче чари, щоб злекшити надмір товщини 2 способами. Мужчини й жінки, що давніше терпіли від надміру ваги (через переїдання), оповідають про замітні висліди після зажиття. Багато людей каже, що втратили до 10 фунтів ваги вже по першій пачці. Продаються з ґарантією звороту грошей.
За окремою умовою читачі цеї газети можуть дістати BENADROL по зниженій ціні. Випішіть оце повідомлення до VALWORTH CO., Dept. 198, P.O. Box 92, Flatbush Sta., Brooklyn 26, N. Y., а дістанете дві 3-долярові пачки тільки за $5, отже $1 знижки на правильній ціні. Не посилайте грошей. Заплатіть листоноші при доручені.
Ім'я ____________
Адреса ____________
Місцевість ____________ Стейт ____

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ФУТЕР у Фірмі
ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ

Маємо на випродажі куниці; камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елеґантні футра, з найкращого ґатунку шкірок. Переробляємо всякі футра за найновішими фасонами. Приймаємо до переховування на літній сезон. Доставa на місце.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
111 E. 7th ST., N.Y. 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE
Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Кудлак

SUPPORT OUR ADVERTISERS!

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568